

ZARZĄDZENIE NR 3/2021
WÓJTA GMINY CZERNIKOWO
z dnia 4 stycznia 2021 r.

w sprawie wprowadzenia „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego” dla budynku Urzędu Gminy Czernikowo.

Na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm), art. 4 i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2020, Nr 961 z późn. zm.) oraz w związku z § 6 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r., Nr 109, poz. 719 z późn. zm.)

zarządza się, co następuje:

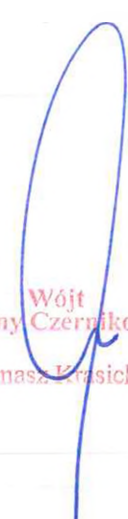
§ 1. Wprowadza się do użytku służbowego „Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego” dla budynku Urzędu Gminy Czernikowo zlokalizowanego przy ulicy Słowackiego 12 w Czernikowie.

§ 2. Nadzór nad ochroną przeciwpożarową na terenie obiektu w myśl wymagań przepisów prawnych sprawuje Wójt Gminy Czernikowo.

§ 3. Zarządzenie podaje się do publicznej wiadomości pracownikom poprzez rozesłanie pocztą elektroniczną do wszystkich pracowników urzędu oraz poprzez umieszczenie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Czernikowo.

§ 4. Wykonanie zarządzenia powierza się pracownikowi ds. gospodarczych i PPOŻ.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Wójt
Gminy Czernikowo
Tomasz Krasicki

Zakład Usług Pożarniczych
TAKIEŻ DLA TWOJEGO MIASTA

INSTRUKCJA

BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

*Urząd Gminy Czernikowo,
ul. Słowackiego 12
87 – 640 Czernikowo*

OPRACOWAŁ:

SPECJALISTA DS. PPOŻ.

Bajbak
mgr inż. pożarnictwa Maciej Bajbak

**ZAKŁAD USŁUG POŻARNICZYCH
MBS TORUŃ**

mgr inż. Bajbak Maciej
tel. 501-727-999

e-mail: mbajbak@wp.pl
www.mbs-szkolenia.pl

ZATWIERDZIŁ:

Wójt
Gminy Czernikowo
Tomasz Prasicki

Czernikowo, grudzień 2020 r.

Spis treści

1. Podstawa prawna.....	4
2. Wstęp do instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.....	5
3. Podstawowe pojęcia oraz skróty z zakresu ochrony przeciwpożarowej.....	7
4. Charakterystyka pożarowa obiektu UG Czernikowo.....	9
4.1.1. Dane ogólne obiektu UG Czernikowo.....	9
4.1.2. Charakterystyka architektoniczno – budowlana	9
4.1.3. Odległość od obiektów sąsiadujących	10
4.1.4. Kategorie zagrożenia ludzi, liczba osób przebywających w obiekcie oraz gęstość obciążenia ogniowego	10
4.1.5. Klasa odporności pożarowej budynku oraz podział na strefy pożarowe.....	10
4.1.6. Warunki ewakuacji	11
4.1.7. Instalacje przeciwpożarowe	12
4.1.8. Podręczny sprzęt gaśniczy i wewnętrzna sieć hydrantowa.....	12
4.1.9. Przeciwpożarowy wyłącznik prądu.....	12
4.2. Lokalizacja obiektu i dojazdu	13
4.3. Woda do zewnętrznego gaszenia pożaru	13
4.4. Instalacje użytkowe	13
4.5. Tablice informacyjno – ostrzegawcze.....	14
4.6. Łączność i alarmowanie	14
4.7. Przeglądy systemów zabezpieczających	14
5. Charakterystyka zagrożeń pożarowych występujących w obiekcie	15
5.1. Zagrożenie pożarowe.....	15
5.2. Charakterystyka i właściwości występujących materiałów palnych	16
5.3. Czynniki wpływające na zagrożenie życia i zdrowia	19
Znajomość właściwości pożarowych materiałów występujących w obiekcie pozwoli pracownikom na ich prawidłowe i bezpieczne zachowanie się w przypadku powstania pożaru.	21
6. Potencjalne źródła powstania pożarów oraz drogi jego rozprzestrzeniania.....	22
6. Zasady zapobiegania możliwości powstania pożaru.....	24
6.1. Oznakowanie obiektu zgodnie z wymogami ochrony przeciwpożarowej.....	26
7. Zasady zabezpieczania prac niebezpiecznych pożarowo.....	27
8. Podstawowe zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej	29
8.1. Zadania i obowiązki Właściciela (Zarządcy) obiektu – Wójta.....	29
8.2. Zadania i obowiązki osób prowadzących sprawę ochrony przeciwpożarowej (Inspektor ds. BHP i ppoż.).....	29

8.3.	Obowiązki i zadania w zakresie ochrony ppoż. wszystkich pracowników budynku	31
8.4.	Zakazy obowiązujące pracowników	32
8.5.	Zadania i obowiązki sprzątaczek	33
9.	Podręczny sprzęt gaśniczy, wewnętrzna sieć hydrantowa, zasady, rozmieszczenie oraz sposoby użycia i konserwacja	34
9.1.	Ilość podręcznego sprzętu gaśniczego	34
9.2.	Zasady użycia i obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego	35
9.3.	Zalecenia ogólne w zakresie wyposażenia, konserwacji, obsługi i nadzoru nad podręcznym sprzętem gaśniczym	39
10.	Zasady postępowania pracowników na wypadek powstania pożaru	41
10.1.	Zasady postępowania	41
10.2.	Etapy postępowania w czasie pożaru i prowadzenia ewakuacji	42
10.3.	Obowiązki osób z zewnątrz przebywających w budynku w przypadku powstania pożaru	44
10.4.	Zasady współdziałania z dowódcą akcji ratowniczo – gaśniczej	44
11.	Organizacja i warunki ewakuacji	45
11.1.	Ewakuacja zorganizowana	45
11.2.	Zakres ewakuacji – całkowita, częściowa, indywidualna	46
11.3.	Ewakuacja całkowita	46
11.4.	Ewakuacja częściowa	47
11.5.	Ewakuacja indywidualna	47
11.6.	Ewakuowanie mienia	52
11.7.	Etapy postępowania w czasie pożaru i prowadzenie ewakuacji oraz wykonywanie czynności	53
11.8.	Zasady postępowania na wypadek powstania pożaru	53
11.9.	Zasady postępowania pracowników oraz osób postronnych przebywających w budynku	54
11.10.	Zasady współpracowania z kierującym działaniami ratowniczo – gaśniczymi	55
12.	Organizacja i zasady zaznajamiania pracowników budynku z przepisami przeciwpożarowymi	56
13.	Postanowienia końcowe dla instrukcji bezpieczeństwa pożarowego	58
14.	Odpowiedzialność służbowa i karna za nieprzestrzeganie przepisów przeciwpożarowych	59
15.	Sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych, gaśnic oraz instalacji technicznych	61
	Załączniki	65

1. Podstawa prawna

- 1) Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 961 ze zm.),
- 2) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r., w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2019 r., poz. 1065),
- 3) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719 ze zm.),
- 4) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124 poz. 1030),
- 5) Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t. j. Dz. U. 2019 r., poz. 1186 ze zm.)
- 6) PN – EN 1838 Zastosowania oświetlenia. Oświetlenie awaryjne.
- 7) PN – EN ISO 7010:2012 Symbole graficzne – Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa Zarejestrowane znaki bezpieczeństwa.

2. Wstęp do instrukcji bezpieczeństwa pożarowego

Ochrona przeciwpożarowa, zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 961 ze zm.) polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

- zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;
- zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;
- prowadzenia działań ratowniczych.

Na podstawie z art. 4 ustawy o ochronie przeciwpożarowej Właściciel (Zarządca), w tym przypadku **Wójt**, zapewniając ochronę przeciwpożarową w obiekcie, jest obowiązany:

- przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno – budowlanych, instalacyjnych i technologicznych;
- wyposażać budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice;
- zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie;
- zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji;
- przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej;
- zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi;
- ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Zgodnie z § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719 ze zm.) szereg wymagań techniczno – budowlanych obejmujących zakres bezpieczeństwa pożarowego obiektów budowlanych, w tym przypadku: **budynku Urzędu Gminy w Czernikowie, przy ul. Słowackiego 12**, powinny zawierać się w instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.

Z dokumentem tym, określającym całokształt wymagań oraz zasad w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, powinni dokładnie zapoznać się pracownicy każdego szczebla wykonujący swoje obowiązki w niniejszym obiekcie. Instrukcja zawiera informacje teoretyczne, które należy wprowadzić jako zasady postępowania, szczególnie w sytuacji pożaru, która powinna być ćwiczona praktycznie, tutaj w szczególności zasady prowadzenia ewakuacji pracowników oraz klientów po wykryciu pożaru. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna znajdować się w miejscach dostępnych dla ekip ratowniczych.

Niniejsza instrukcja zawiera warunki ochrony przeciwpożarowej wynikające z przeznaczenia oraz sposobu użytkowania obiektu, określa wymagane wyposażenie w urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym, wskazuje formy postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia, metody zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace przewiduje się, opisuje warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich prowadzenia oraz pokazuje zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących stałymi użytkownikami budynku.

Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego jest poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na 2 lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

3. Podstawowe pojęcia oraz skróty z zakresu ochrony przeciwpożarowej

Materiały niebezpieczne pożarowo – gazy palne, ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55°C, materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne, materiały zapalające się samorzutnie na powietrzu, materiały wybuchowe i pirotechniczne, materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji oraz, materiały mające skłonność do samozapalenia.

Kategorie zagrożenia ludzi (ZL) budynków oraz ich części stanowiących oddzielne strefy pożarowe:

ZL I – zawierające pomieszczenia przeznaczone do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób nie będących ich stałymi użytkownikami, a nie przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się np. stołówki, świetlice, aule i sale konferencyjne,

ZL II – przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się, takie jak szpitale, żłobki, przedszkola, domy dla osób starszych,

ZL III – użyteczności publicznej, nie zakwalifikowane do ZL I i ZL II np. szkoły, budynki administracyjno – socjalne i biurowe, archiwa,

ZL IV – mieszkalne,

ZL V – zamieszkania zbiorowego, niezakwalifikowane do ZL I i ZL II np. hotele, internaty.

Gęstość obciążenia ogniowego – energia cieplna, wyrażona w megadżulach, która może powstać przy spalaniu materiałów palnych znajdujących się w pomieszczeniu, strefie pożarowej lub składowisku materiałów stałych przypadających na jednostkę powierzchni tego obiektu, wyrażona w metrach kwadratowych.

Zagrożenie pożarowe – zespół czynników wpływających na powstanie i rozprzestrzenianie się pożarów, a przez to na bezpieczeństwo życia ludzi i zwierząt lub mienia.

Techniczne środki zabezpieczeń przeciwpożarowych – techniczne urządzenia, sprzęt, instalacje, a także rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów.

Strefa pożarowa – stanowi ją budynek albo jego część oddzielona od innych budynków lub innych części budynku elementami oddzielenia przeciwpożarowego, bądź też pasami wolnego terenu. Zabezpieczenia te mają na celu niedopuszczenie do przeniesienia się pożaru na zewnątrz bądź do wewnątrz pomieszczenia.

Techniczne środki zabezpieczeń przeciwpożarowych – urządzenia, sprzęt, instalacje oraz rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów.

Prace niebezpieczne pod względem pożarowym – należą do nich prace remontowo – budowlane związane z użyciem otwartego ognia, cięcie z wytwarzaniem iskier mechanicznych i spawanie.

Warunki ewakuacji – możliwość przedsięwziąć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniających szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem.

Instalacja sygnalizacyjno-alarmowa – instalacja automatycznego wykrywania i przekazywania informacji o pożarze.

Strefa zagrożenia wybuchem – przestrzeń, w której może występować mieszanina wybuchowa substancji palnych z powietrzem lub innymi gazami utleniającymi, o stężeniu zawartym między dolną i górną granicą wybuchowości.

Oświetlenie drogi ewakuacyjnej – część oświetlenia ewakuacyjnego umożliwiającą skuteczne rozpoznanie i bezpieczne użytkowanie środków ewakuacji przez osoby opuszczające miejsce przebywania.

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu – wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.

Pożary, ze względu na rodzaj materiałów, które ulegają spalaniu, dzielimy na grupy:

grupa A - pożary materiałów stałych, zwykle pochodzenia organicznego, których normalne spalanie zachodzi z tworzeniem żarzących się węgli, *np.: drewno, węgiel, papier, tworzywa sztuczne, tkaniny, słoma;*

grupa B - pożary cieczy i materiałów stałych topiących się, *np.: benzyna, alkohole, aceton, eter, oleje, lakiery, tłuszcze, parafina, naftalen, smoła;*

grupa C - pożary gazów, *np.: metan, acetylen, propan, wodór, gaz miejski;*

grupa D - pożary metali, *np.: magnez, sól potas, uran;*

grupa F - pożary tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych.

4. Charakterystyka pożarowa obiektu UG Czernikowo.

4.1.1. Dane ogólne obiektu UG Czernikowo

Obiekt przeznaczony jest na Urzędu Gminy.

Pozwolenie na użytkowanie budynku Urzędu Gminy zostało wydane przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego Powiatu Ziemińskiego w Toruniu w dniu 21 października 2020 r., znak: PINB.7146-101/11.

Obiekt o trzech kondygnacjach nadziemnych, jednej podziemnej, wykonany w technologii tradycyjnej, murowanej, kryty dachem spadzistym z blachodachówki.

Charakterystyczne parametry techniczne obiektu:

Powierzchnia zabudowy budynku:	254,74 m ²
Powierzchnia użytkowa budynku:	533,30 m ²
Kubatura budynku	2789 m ³
Ilość kondygnacji:	3/1
Wysokość:	9,50 m

4.1.2. Charakterystyka architektoniczno – budowlana

Fundamenty – wykonane jako żwirobetonowe,

Ściany fundamentowe – wykonane z cegły pełnej oraz bloczków betonowych,

Ściany zewnętrzne – z bloczków gazobetonowych, cegły pełnej o gr. 38 cm, ocieplone styropianem o gr. 10 cm,

Ściany działowe – z cegły dziurawki oraz cegły pełnej,

Dach – konstrukcja dachu drewniana, zabezpieczona preparatem ognioodpornym FOBOS, kryty blachodachówką,

Klatka schodowa – wylewana na mokro, żelbetowa.

4.1.3. Odległość od obiektów sąsiadujących

Obiekt zlokalizowano w normatywnej odległości od granicy działki oraz od sąsiednich budynków.

4.1.4. Kategorie zagrożenia ludzi, liczba osób przebywających w obiekcie oraz gęstość obciążenia ogniowego

Zgodnie z § 209 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r., w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2019 r., poz. 1065), budynki oraz części budynków, stanowiące odrębne strefy pożarowe, z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania w omawianym przypadku możemy zaliczyć w całości jako **ZL III** zagrożenia ludzi.

Gęstości obciążenia ogniowego w pomieszczeniach zakwalifikowanych do kategorii ZL nie oblicza się.

Brak w obiekcie pomieszczeń zagrożonych wybuchem.

Szacowana ilość mogących łącznie przebywać w obiekcie – ok. 30.

4.1.5. Klasa odporności pożarowej budynku oraz podział na strefy pożarowe

Zasadniczą rolę w zabezpieczeniu budynków i pomieszczeń przed niszczącym działaniem ognia spełniają warunki budowlane. Ważna jest przede wszystkim konstrukcja danego obiektu, na podstawie której określa się jego klasę odporności pożarowej. W § 212 rozporządzenia przywoływanego w punkcie 4.1.4 wyróżniamy 5 klas odporności pożarowej budynków.

Obiekt zakwalifikowany jako **ZL III** z racji tego, że jest budynkiem niskim o trzech kondygnacjach nadziemnych, jego klasę odporności pożarowej określa się jako „C”.

Dla klasy „C” poszczególne elementy budynku spełniają następujące wymagania w zakresie odporności ogniowej:

główna konstrukcja nośna – **R 60**

stropy – **REI 60**

ściany zewnętrzne – **EI 30**

ściany wewnętrzne – **EI 15**

konstrukcja dachu – **R 15**

przekrycie dachowe – **RE 15**

Wszystkie elementy konstrukcyjne są nierozprzestrzeniające ognia – NRO.

Obiekt Urzędu Gminy Czernikowo – stanowi **jedną** strefę pożarową.

W obiekcie nie wydzielono pożarowo piwnicy oraz kotłowni olejowej, w której znajduje się piec o mocy do 50 kW, a także nie wydzielono pożarowo magazynu oleju opałowego, w którym znajdują się 4 zbiorniki, o pojemności 750 dm³ każdy.

Magazyn oleju opałowego posiada wannę wychwytującą na ewentualne wycieki oraz wylaz zewnętrzny umożliwiający zalanie zbiorników pianą gaśniczą.

4.1.6. Warunki ewakuacji

§ 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719), mówi, że z każdego miejsca w obiekcie, przeznaczonego do przebywania ludzi, zapewnia się odpowiednie warunki ewakuacji, umożliwiające szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji, wymiarów, a także zastosowanie technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego.

Zapewnienie odpowiednich warunków ewakuacji z obiektu i pomieszczeń ma istotne znaczenie przede wszystkim dla bezpieczeństwa osób w nim przebywających.

Wejście główne do Urzędu Gminy Czernikowo odbywa się poprzez drzwi rozsuwane (budynek UG nie jest wyposażony w system sygnalizacji pożarowej, dlatego drzwi te nie są uwzględniane przy ewakuacji osób z budynku).

Drugie drzwi wejściowe oraz ewakuacyjne zlokalizowane są w bocznej ścianie budynku UG i posiadają szerokość 0,95 m. Drzwi te otwierane są zgodnie z kierunkiem ewakuacji.

Na wyższe kondygnacje obiektu UG prowadzi otwarta, dwubiegowa, żelbetowa klatka schodowa o szerokości biegu 1 m, szerokości spoczników 1,04 m, ilość stopni w poszczególnych biegach wynosi – 9 + 7 + 10 + 9 stopni o szerokości 0,30 m i wysokości 0,175 m.

Długość dojścia ewakuacyjnego – jeden kierunek ewakuacji wynosi 30 m.

Komunikacja do piwnicy poprzez drzwi bez wymaganej odporności ogniowej EI 30.

4.1.7. Instalacje przeciwpożarowe

Obiekt UG wyposażony jest w przeciwpożarowy wyłącznik prądu oraz w odpowiednią ilość podręcznego sprzętu gaśniczego dostosowanego do grup pożarów mogących wystąpić w budynku – ABC.

4.1.8. Podręczny sprzęt gaśniczy i wewnętrzna sieć hydrantowa

Obiekt UG został wyposażony w odpowiednią ilość podręcznego sprzętu gaśniczego dostosowanego do gaszenia grup pożarów ABC, mogących wystąpić w obiekcie – zgodnie z § 32 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719 ze zm.).

4.1.9. Przeciwpożarowy wyłącznik prądu

Zgodnie z § 183 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2019 r., poz. 1065.) przeciwpożarowy wyłącznik prądu odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru, należy stosować w strefach pożarowych o kubaturze przekraczającej 1000 m³ lub zawierających strefy zagrożenia wybuchem (strefa taka nie znajduje się w omawianym obiekcie).

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu zamontowano przy drzwiach rozsuwanych, prowadzących do obiektu.

Kotłownia także posiada swój przeciwpożarowy wyłącznik prądu.

4.2. Lokalizacja obiektu i dojazdu

Dla rozpatrywanego obiektu UG – zawierającego strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii **ZL III** zagrożenia ludzi, o trzech kondygnacjach nadziemnych (obiekt niski), nie jest wymagana jest droga pożarowa o utwardzonej nawierzchni, umożliwiająca dojazd pojazdów ochrony przeciwpożarowej do obiektu budowlanego o każdej porze roku (§12 ust. 1 pkt 2) rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124 poz. 1030).

Dojazd dla służb ratunkowych możliwy jest ul. Słowackiego, która spełnia wymagania dla drogi pożarowej dla obiektu UG.

4.3. Woda do zewnętrznego gaszenia pożaru

Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124 poz. 1030) wymagana ilość wody do celów przeciwpożarowych wynosi 10 dm³/s.

Hydrant zewnętrzny, zapewniający wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru zlokalizowany jest w odległości **26 m**.

4.4. Instalacje użytkowe

Obiekt wyposażono w instalację:

- elektryczną,
- wentylację grawitacyjną,
- grzewczą z nie wydzielonej pożarowo kotłowni olejowej, w której znajduje się piec o mocy do 50 kW, a także nie wydzielonego pożarowo magazynu oleju opałowego, w którym znajdują się 4 zbiorniki, o pojemności 750 dm³ każdy. Magazyn oleju opałowego posiada wannę wychwytną na ewentualne wycieki oraz wylaz zewnętrzny umożliwiający zalanie zbiorników pianą gaśniczą.

4.5. Tablice informacyjno – ostrzegawcze

Zgodnie z § 4 ust. 2 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719) oraz stosownie do PN-EN ISO 7010:2012 Symbole graficzne – Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa Zarejestrowane znaki bezpieczeństwa, pomieszczenia w obiekcie oraz korytarze wyposażone są w następujące tablice informacyjno – ostrzegawcze z zakresu ochrony przeciwpożarowej: *instrukcję alarmową i przeciwpożarową, drogi i wyjścia ewakuacyjne zgodnie z PN, zakaz palenia oraz używania ognia otwartego, miejsce usytuowania podręcznego sprzętu gaśniczego, główny przeciwpożarowy wyłącznik prądu elektrycznego, wykaz numerów alarmowych.*

4.6. Łączność i alarmowanie

Alarmowanie Straży Pożarnej oraz innych służb ratowniczych w przypadku powstania pożaru bądź innego zagrożenia możliwe jest za pomocą łączności telefonicznej. W razie powstania zagrożenia należy dzwonić pod następujące numery:

998 – numer alarmowy Straży Pożarnej,

112 – numer ratunkowy.

4.7. Przeglądy systemów zabezpieczających

Lp.	Rodzaj systemu zabezpieczającego	Częstotliwość przeglądów serwisowych
1.	Badania instalacji odgromowej, elektrycznej w zakresie oporności izolacji przewodów roboczych	Przegląd nie rzadziej niż raz na 5 lat.
2.	Zewnętrzna sieć hydrantowa	Przegląd raz w roku (dokonywany przez administratora sieci).

3.	Podręczny sprzęt gaśniczy (gaśnice)	Przegląd nie rzadziej niż raz w roku, jak również według zaleceń producenta.
4.	Przeciwpożarowy wyłącznik prądu	Przegląd nie rzadziej niż raz w roku, jak również według zaleceń producenta.

5. Charakterystyka zagrożeń pożarowych występujących w obiekcie

5.1. Zagrożenie pożarowe

Na zagrożenie pożarowe występujące w powyżej opisanym obiekcie mogą mieć wpływ następujące elementy:

- nieprzestrzeganie przepisów przeciwpożarowych przez pracowników, interesantów i inne osoby z zewnątrz przebywające w obiekcie,
- przebywanie w obiekcie jednocześnie dużej liczby osób,
- występowanie materiałów palnych, jak: drewno oraz materiały drewnopochodne, papier, tektura kartonowa, przedmioty i opakowania z tworzyw sztucznych, materiały tekstylne, itp.,
- eksploatacja niesprawnych urządzeń oraz instalacji elektrycznych powodujących zwarcia,
- eksploatacja nadmiernej ilości odbiorników prądu elektrycznego, co może powodować przeciążenia instalacji elektrycznej oraz nagrzewanie przewodów,
- nieprzestrzeganie terminów przeglądów i konserwacji instalacji, urządzeń elektrycznych zgodnie z czasokresem zalecanym przez producenta,
- używanie niesprawnych lub niewłaściwych urządzeń grzejnych i grzewczych,
- wykonywanie czynności o zwiększonym ryzyku powstania pożaru, np. nieprawidłowo zabezpieczonych prac niebezpiecznych pożarowo.

5.2. Charakterystyka i właściwości występujących materiałów palnych

Poza substancjami niebezpiecznymi, jednym z głównych elementów wpływających na zagrożenie pożarowe obiektów i pomieszczeń jest zachowanie się w warunkach pożarowych materiałów palnych, które w nich występują oraz są składowane lub przechowywane. Uwzględniając charakter prowadzonej pracy występować mogą następujące rodzaje materiałów palnych:

- drewno – głównie w przedmiotach mogących stanowić wyposażenie obiektu (meble drewniane),
- papier i karton - w opakowaniach kartonowych,
- tworzywa sztuczne – folia jako opakowanie,
- tekstylia - lniane, wełniane oraz sztuczne.

Drewno i materiały drewnopochodne

- a) drewno należy do materiałów palnych,
- b) pod względem chemicznym drewno posiada następujące składniki:
 - celulozę,
 - ligninę,
 - żywicę,
 - substancje azotowe oraz mineralne, itp.
- c) na skutek wyżej wymienionych składników drewno w temperaturach:
 - **110 do 160°C** – żółknie i wydziela intensywnie lotne substancje,
 - **160 do 230°C** – brunatnieje i zaczyna się powoli zwęglać,
 - **230 do 270°C** – powstaje węgiel piroforyczny o dużej zdolności pochłaniania tlenu, który w temperaturze tej zaczyna się słabo żarzyć,
 - **270 do 300°C** – odbywa się dalszy proces zwęglania przy równoczesnym dalszym stałym, słabym żarzeniu,
 - **300 do 600°C** – utworzony węgiel piroforyczny zapala się płomieniem,
 - **1200°C** – najwyższa temperatura spalania drewna,
- d) samo zjawisko spalania zachodzi na powierzchni zewnętrznej drewna, a pali się początkowo przeważnie nie samo drewno, lecz wydzielające się z niego (na skutek działania temperatury) różne gazy i pary. W skład tych gazów i par wchodzi:

- dwutlenek węgla – CO_2
 - tlenek węgla – CO
 - metan – CH_4
 - wodór – H_2
- e) wymienione gazy mają ujemny wpływ na organizm ludzki i stanowią największe niebezpieczeństwo w czasie spalania drewna w pomieszczeniach zamkniętych,
- f) szybkość spalania się uzależniona jest od gatunku i grubości drewna. Przeciętnie drewno pali się z szybkością ok. 1 mm głębokości w ciągu 1 minuty,
- g) jak wskazują doświadczenia, drewno poddane przez dłuższy czas działaniu temperatury już przy 110°C ulega samozapaleniu. Może to mieć miejsce przy suszeniu drewna lub składowaniu przy piecach, przewodach dymowych, kominach, itp.

Papier (tektura)

- a) w zależności od warunków składowania, papier należy do materiałów łatwo lub trudno zapalnych; przy czym papier złożony luźno jest łatwopalny i pali się płomieniem dość szybko, a zwinięty w belach lub ułożony w stosy jest trudno zapalny, pali i żarzy się wolno. Podczas procesu spalania wydzielają się znaczne ilości dymu.
- b) temperatura zapalenia papieru wynosi 300 do 360°C .

Tworzywa sztuczne

- a) ze względu na surowiec, jaki użyty zostaje do produkcji tworzyw sztucznych większość wyrobów z tworzyw sztucznych jest palna. Tworzywa sztuczne w budynku występują jako przedmioty codziennego użytku oraz w opakowaniach jak np. folia.

Do gatunku tworzyw sztucznych palnych należą następujące masy plastyczne:

- pochodne węgla kamiennego,
 - pochodne produktów naftowych,
 - pochodne produktów zwierzęco roślinnych.
- b) temperatura zapalenia tworzyw sztucznych palnych uzależniona jest od rodzaju tworzywa i waha się w granicach od 120°C (celuloid) do 800°C ,
- c) w zależności od czasu palenia się próbki badane tworzywa zalicza się do odpowiedniej kategorii zapalności:
- kategoria 1 – tworzywo gaśnie po usunięciu ognia,
 - kategoria 2 – tworzywo pali się krócej niż 15 sekund,

- kategoria 3 – tworzywo pali się dłużej niż 15 sekund.

Dla polichlorku winylu temperatura zapalenia wynosi 300°C, a temperatura samozapłonu 735°C. Temperatura zapalenia i samozapłonu są dla polichlorku winylu prawie dwukrotnie większe niż dla drewna (sosna). Wskaźnik tlenowy polichlorku winylu jest jednym z najwyższych dla popularnych tworzyw sztucznych.

- d) wartość cieplna tworzyw sztucznych wynosi około 4,5 Mcal/kg.
- e) większość tworzyw sztucznych palnych spala się bardzo szybko, powodując gwałtowny rozwój pożaru oraz intensywny wzrost temperatury,
- f) tworzywa sztuczne, rozkładając się pod wpływem temperatury, mogą ulegać zapaleniu, niektóre z nich już przy 80°C,
- g) podczas rozkładu niektórych tworzyw sztucznych powstające gazy zapalają się już przy temperaturze ok. 240°C,
- h) płomienie lub lekkie eksplozje mogą w czasie pożaru powodować nieobliczalne następstwa,
- i) w czasie palenia się tworzyw sztucznych występuje silne wydzielanie się dymu,
- j) palące się tworzywa sztuczne wydzielają trujące substancje gazowe, które są szkodliwe dla organizmu ludzkiego,
- k) oprócz gazów trujących w czasie spalania się tworzyw sztucznych wydzielają się gazy żrące, które mogą powodować obrażenia skóry, a nawet rany na nieosłoniętych powierzchniach ciała,
- l) palące się i ściekające krople mogą spowodować ciężkie i bolesne oparzenia.

Tekstylia

Materiały tekstylne występujące w wystroju wnętrz wykonane są z włókien naturalnych (wełna, bawełna) oraz sztucznych, jak np. zasłony, firany, obicia mebli tapicerowanych i odzież. Włókna bawełny w 83% składają się z celulozy, a pozostałe składniki to воск, tłuszcz, ekstrakty azotowe, substancje mineralne. Główne składniki włókna lnianego to w 80% celuloza, a w pozostałych 20% mieszczą się pektyny, lignina, tłuszcze, białko i inne. Temperatury zapalenia tkaniny bawełnianej i z włókna lnianego wynoszą 400 i 300°C. Włókno bawełniane przy 100°C brązowieje, 160°C zwęgla się. Proces zwęglania się włókna lnianego rozpoczyna się już w temperaturze 160-180°C. Włókna bawełniane i lniane palą się płomieniem, wydzielając ciepło i znaczne ilości dymu. Nasyczone tłuszczami

mogą ulec samozapaleniu nawet w temperaturze pokojowej. Ściśle ułożone lub zrolowane w belach palą się powoli.

5.3. Czynniki wpływające na zagrożenie życia i zdrowia

Każdy pożar w obiekcie, może być poważnym zagrożeniem dla życia i zdrowia ludzi oraz powoduje szereg szkodliwych zjawisk, z których najbardziej niekorzystne to:

Bezpośrednie działanie płomieni i wysokich temperatur

Średnia temperatura promieniowania cieplnego podczas pożaru wynosi 800°C. Organizm ludzki w suchym powietrzu może być poddany promieniowaniu cieplnemu na okres paru minut o temperaturze w granicach 80-100°C. Wyższa temperatura lub dłuższe przebywanie w strefie szkodliwego oddziaływania cieplnego prowadzą do oparzeń, udarów cieplnych, utraty przytomności i świadomości, a nawet śmierci. Bezpieczne oddziaływanie temperatury na organizm człowieka w początkowej fazie pożaru wynosi 1,5-2,0 minut. W pierwszym okresie czasu 3-4 minut temperatura szybko wzrasta do 297°C, a następnie stopniowo obniża się w wyniku słabej wymiany powietrza (wyczerpanie się tlenu w pomieszczeniu). Wzrost temperatury następuje szybko po otwarciu okien lub usunięciu szyb. Pożar osiąga bardzo szybko wysoką temperaturę i następuje przenoszenie się ognia na sąsiednie pomieszczenia. Ewakuacja powinna być zakończona do czasu (osiągnięcie temperatur krytycznych), gdy warunki panujące w pomieszczeniu nie będą zagrażały życiu i zdrowiu ludzi. W warunkach pożaru czas ten wynosi 20 minut. W przypadku, gdy przebieg akcji przedłuża się, pożar zagraża odcinkom dróg ewakuacyjnych poziomych i pionowych (korytarze i schody).

Niedobór tlenu w środowisku otaczającym strefę palenia

Podczas pożaru w pomieszczeniach zamkniętych dla podtrzymania palenia pobierany jest z powietrza tlen i występuje tzw. zjawisko „niedoboru tlenowego”, co wpływa bardzo niekorzystnie na organizm człowieka, a w szczególności na komórki układu nerwowego oraz mięsień sercowy. Dopuszczalna granica obniżenia się zawartości tlenu w powietrzu wynosi 16-17%. Po upływie 5 minut od momentu powstania pożaru przebywanie w pomieszczeniach nie jest już bezpieczne.

Zadymienie

Podczas pożaru w budynku, w wyniku spalania różnych materiałów, materiałów zwłaszcza drewna i materiałów drewnopochodnych, papierów, kartonów, tworzyw sztucznych itp. wydzielają się olbrzymia ilość dymów i różnych produktów spalania. Dym, gazy, pyły i para wodna bardzo poważnie ograniczają widoczność podczas ruchu ludzi po pomieszczeniach komunikacyjnych w strefie palenia. Zadymienie dróg ewakuacyjnych: przejść i korytarzy oraz pomieszczeń, w których przebywają ludzie powoduje ogólne zagrożenie, utrudnia albo często wręcz uniemożliwia opuszczenie niektórych pomieszczeń lub w ogóle budynku. Niebezpieczeństwo zwiększa się, gdy objęte pożarem materiały w procesie spalania wydzielają znaczne ilości dymu i gazu. Skład dymu zależy od substancji palnych i warunków spalania. W zadymionych strefach pożaru zmniejsza się ogólna orientacja przestrzenna, powodując: potknięcia się, upadki i uderzenia o niewidoczne przedmioty. Widoczność w środowisku zadymionym zależy od: stężenia dymu, gęstości optycznej, grubości warstwy dymu i współczynnika charakteryzującego rodzaj dymu. Nieznaczne nawet zadymienie jest łatwo zauważalne jako zewnętrzna oznaka pożaru ujemnie oddziałuje na psychikę człowieka, potęgując odczucie niebezpieczeństwa.

Ogólna liczba gazów i dymów powstałych ze spalania jest bardzo duża, np. z 1 kg spalonego drewna wydzielają się około 5,5 m³ dymów i gazów, natomiast ze spalania 1 kg szmat liczba ta wynosi 9-10 m³.

Najbardziej niebezpieczne pod względem ilości wydzielania się dymów i gazów oraz ich toksyczności są tworzywa sztuczne.

Z tych względów po zauważeniu pożaru należy niezwłocznie przystąpić do ewakuacji ludzi, w pierwszej kolejności pomieszczeń i stref objętych pożarem. Każda minuta zwłoki pogarsza sytuację ewakuacyjną i może ją całkowicie sparaliżować lub doprowadzić do niebezpiecznych sytuacji.

Występowanie substancji toksycznych

Największe zagrożenie dla życia ludzkiego mają produkty niepełnego spalania, przede wszystkim tlenek węgla (CO), który wytwarza się wszędzie tam, gdzie zachodzi proces niepełnego spalania substancji zawierających w swym składzie węgiel. Zatrucie śmiertelne może nastąpić przy koncentracji 1,10 CO w powietrzu w ciągu paru minut, co może mieć miejsce przy dużej ilości spalonych materiałów w pomieszczeniach na małych powierzchniach. Zagrożeniem dla życia i zdrowia jest także powstający w czasie pożaru

dwutlenek węgla (CO₂) – gaz niepalny, bezbarwny, cięższy od powietrza. Zwiększona zawartość dwutlenku węgla w powietrzu powoduje początkowo wzmożoną wentylację płuc, zwiększenie częstotliwości i głębokości oddechu, może skończyć się na zatrzymaniu pracy ośrodka oddechowego i zgonie przez uduszenie. Poważnym zagrożeniem dla życia zdrowia ludzi podczas pożaru są powstające inne toksyczne opary, gazy i pyły, do których zaliczyć należy tlenek siarki, pięciotlenek fosforu, tlenek azotu, pary cyjanowodoru, chlorowodorów, siarkowodorów itp. Substancje te przedostają się do organizmu najczęściej poprzez układ oddechowy. Wywołują zatrucia, trwałe uszkodzenia organizmu, a przy większych stężeniach śmierć ludzi.

Możliwość uszkodzenia konstrukcji (zawalenia różnych elementów konstrukcyjnych)

Uszkodzenie konstrukcji budynku może nastąpić w związku z utratą nośności, katastrofą budowlaną, wybuchami oraz pożarem. Większość materiałów budowlanych wraz ze wzrostem ich temperatury zmniejsza gwałtownie swoją wytrzymałość na przenoszenie obciążeń wytrzymałościowych. Tak więc w wyniku powstania pożaru, wydzielane ciepło ogrzewa elementy konstrukcyjne, które stopniowo tracą swoją nośność, co doprowadza do uszkodzeń konstrukcyjnych budynku.

UWAGA !

Znajomość właściwości pożarowych materiałów występujących w obiekcie pozwoli pracownikom na ich prawidłowe i bezpieczne zachowanie się w przypadku powstania pożaru.

6. Potencjalne źródła powstania pożarów oraz drogi jego rozprzestrzeniania

Niebezpieczeństwo powstania pożaru w obiekcie i pomieszczeniach wynikać może z następujących przyczyn:

- a) nieostrożności ludzi (pracowników itp.) w zakresie nieprzestrzegania przepisów przeciwpożarowych,
- b) stosowania wszelkich odbiorników prądu elektrycznego niezgodnie z instrukcją obsługi,
- c) nieostrożnego obchodzenia się z przenośnymi urządzeniami grzejnymi i ogrzewczymi, ustawianie ich w pobliżu materiałów palnych,
- d) nieostrożnego obchodzenia się z ogniem otwartym, palenie tytoniu w miejscach zakazanych,
- e) eksploatacji uszkodzonej lub niesprawnej instalacji elektrycznej lub odgromowej,
- f) nadmiernego obciążenia instalacji elektrycznej, a także braku jej konserwacji lub badań kontrolnych,
- g) wykonywania prac remontowych w pomieszczeniach przy użyciu palników, otwartego ognia w bezpośrednim otoczeniu materiałów palnych bez odpowiedniego zabezpieczenia,
- h) stosowania na osłony punktów świetlnych materiałów palnych z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych, jeżeli nie zostaną umieszczone w odległości 0,05 m od żarówki,
- i) instalowania opraw oświetleniowych oraz sprzętu instalacji elektrycznej, jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtykowe bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem,
- j) niewłaściwego, niezgodnego z instrukcją posługiwania się cieczami łatwopalnymi np. do czyszczenia posadzek, odzieży, czy np. uzupełniania paliwa w samochodzie w garażu,
- k) wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych, np. spawanie, rozgrzewanie smoly, lepiku bez odpowiednich zabezpieczeń,
- l) wykonywania czynności powodujących zagrożenie pożarowe wynikające z użytkowania obiektu, jak również z niewłaściwego składowania materiałów,
- l) celowego podpalenia lub zaproszenia ognia.

Określając główne źródła powstawania pożaru i drogi jego rozprzestrzeniania, musimy mieć na uwadze bardzo istotne zagrożenie płynące z gorących gazów pożarowych oraz dymu, wywiązujących się w czasie trwania pożaru. W razie niewykrycia i nieugaszenia pożaru w obiekcie lub pomieszczeniu w jego wczesnej fazie rozwoju, na skutek zapalenia się wydzielonych z ogniska pożaru palnych mieszanin gazowych, może wystąpić zjawisko rozgorzenia pożaru, tzw. zjawisko „Flash over”. Zjawisko to charakteryzuje się bardzo wysoką temperaturą pożaru oraz tym, iż pożar powierzchniowy przechodzi w pożar objętościowy.

Najczęściej występującymi przyczynami rozprzestrzenienia się pożaru mogą być:

- nieprzestrzeganie warunków budowlanych (np. występowanie ścianek działowych z materiałów palnych o nieodpowiedniej odporności ogniowej, boazerie na korytarzach, palne wykładziny podłogowe itp.),
- nieodpowiedni stan techniczny instalacji elektrycznej (należy przestrzegać czasokresów badań instalacji elektrycznych i odgromowych),
- nieprawidłowo składowane materiały palne i pożarowo niebezpieczne, jak np. stare meble, materiały biurowe na drogach ewakuacyjnych,
- brak podręcznego sprzętu gaśniczego do likwidacji pożarów w zarodku lub jego zły stan techniczny,
- nieznanomość zasad i sposobów likwidowania pożaru w zarodku przez pracowników oraz osoby zatrudnione (należy przestrzegać czasookresów szkoleń ppoż.),
- brak znajomości zasad postępowania na wypadek pożaru bądź innego zagrożenia przez pracowników do czasu przybycia jednostek Straży Pożarnej.

Ponadto, na zagrożenie życia pracowników i interesantów mogą mieć wpływ następujące czynniki:

- układ pomieszczeń, odległość z miejsca pobytu do wyjść ewakuacyjnych, ilość kondygnacji, zastawianie przejść i wyjść z pomieszczeń oraz dróg ewakuacyjnych różnymi przedmiotami lub urządzeniami,
- nieprzestrzeganie warunków technicznych oraz oznakowania budynków znakami bezpieczeństwa zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi oznakowania dróg i wyjść ewakuacyjnych oraz miejsca usytuowania podręcznego sprzętu gaśniczego.

6. Zasady zapobiegania możliwości powstania pożaru

W obiektach zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się oraz utrudnianie prowadzenia działań ratowniczo – gaśniczych lub ewakuacji.

Do głównych zasad zapobiegania możliwości powstania pożaru należy zliczyć:

1. przestrzeganie zakazu używania ognia otwartego oraz palenia tytoniu w miejscach do tego niewyznaczonych oraz w miejscach, w których występują materiały palne.
Zakaz palenia tytoniu i używania ognia otwartego obowiązuje na terenie CALEGO OBIEKTU.
2. utrzymywanie czystości i porządku we wszystkich pomieszczeniach; po opuszczeniu pomieszczeń należy pamiętać o wyłączeniu urządzeń spod napięcia elektrycznego oraz zamknięciu drzwi i okien,
3. wprowadzenie zakazu stosowania elektrycznych urządzeń grzewczych i grzewczych w pomieszczeniach do tego nieprzeznaczonych, jak np. magazyny, archiwa itp.,
4. zakaz przechowywania materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100°C oraz przewodów uziemiających i przewodów instalacji odgromowej,
5. zakaz używania elektrycznych urządzeń grzewczych z otwartą spiralą oraz innych urządzeń ogrzewczych, a także ustawiania czajników na parapetach okiennych w pobliżu zasłon i firanek oraz bezpośrednio na podłożu palnym, za wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta,
6. zakaz włączania do jednego gniazda (a także do obwodu elektrycznego) kilku odbiorników mogących spowodować przeciążenie lub grzanie styków,
7. prowadzenie systematycznych badań, konserwacji i napraw urządzeń elektrycznych, instalacji elektrycznych i odgromowych,
8. stosowanie do osłony punktów świetlnych materiałów przynajmniej trudno zapalnych,
9. zakaz tarasowania dostępu do urządzeń przeciwpożarowych, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz wyjść ewakuacyjnych,
10. zakaz składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji,

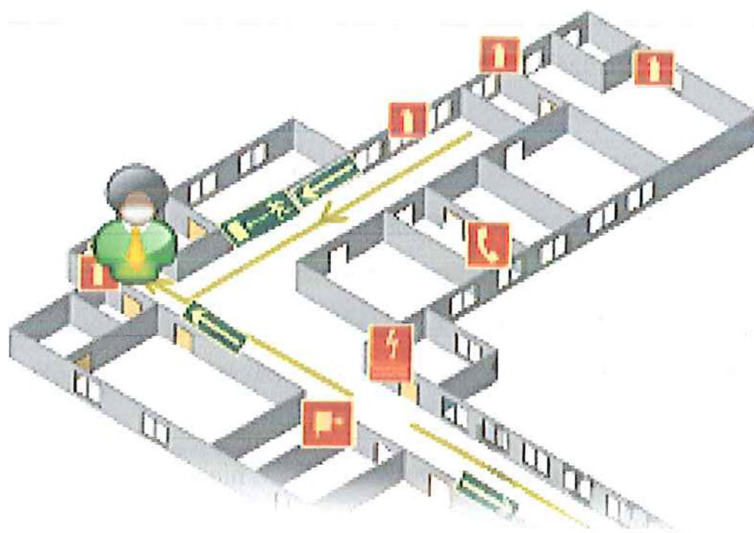
11. zakaz ustawiania na drogach ewakuacyjnych jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację,
12. pozostawianie drzwi ewakuacyjnych w stanie uniemożliwiającym ich natychmiastowe zastosowanie zgodne z ich przeznaczeniem,
13. zakaz stosowania na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji oraz w pomieszczeniach, w których może przebywać jednocześnie więcej niż 50 osób łatwozapalnych wykładzin podłogowych,
14. zakaz stosowania łatwozapalnych elementów wystroju wnętrz na drogach komunikacji ogólnej, służącym celom ewakuacji oraz w pomieszczeniach, w których jednorazowo może przebywać ponad 50 osób,
15. zakaz składowania materiałów niebezpiecznych pożarowo w pomieszczeniach piwnicznych, w obrębie klatek schodowych i korytarzy oraz w innych pomieszczeniach ogólnodostępnych,
16. zakaz wykonywania przez osoby nieposiadające właściwych kwalifikacji przeróbek i remontów urządzeń oraz instalacji elektrycznych oraz naprawiania uszkodzonych bezpieczników,
17. systematyczne szkolenie pracowników i służby dozoru – portierów w zakresie organizowania i prowadzenia ewakuacji oraz postępowania w wypadku powstania pożaru,
18. systematyczna konserwacja i przeglądy podręcznego sprzętu gaśniczego będącego na wyposażeniu obiektu i pomieszczeń oraz środków transportu użytkowników budynku,
19. prowadzenie prac budowlanych zgodnie z przepisami ppoż. i bhp,
20. wykonywanie prac remontowych i awaryjnych tylko pod warunkiem spełnienia określonych przepisów dotyczących prowadzenia prac przy użyciu ognia otwartego.

Przy używaniu lub przechowywaniu materiałów niebezpiecznych pożarowo należy przestrzegać następujących zasad:

1. materiały powinny być przechowywane w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu w następstwie procesu składowania lub wskutek wzajemnego oddziaływania,
2. ewentualnie występujące ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55°C (rozcieńczalniki, rozpuszczalniki) należy przechowywać wyłącznie w pojemnikach wykonanych z materiałów co najmniej trudnozapalnych, odprowadzających ładunki

3. nie można przechowywać materiałów niebezpiecznych pożarowo w pomieszczeniach piwnicznych, w obrębie klatek schodowych i korytarzy oraz w innych pomieszczeniach ogólnodostępnych,
4. przy stosowaniu w pomieszczeniach cieczy o temperaturze zapłonu poniżej 21°C należy zapewnić skuteczną wentylację.

Obiekt powinien być oznakowane znakami bezpieczeństwa w zakresie ewakuacji i ochrony przeciwpożarowej zgodnie z znaki ochrony przeciwpożarowej PN – EN ISO 7010:2012. Sposób oznakowania obiektów znakami bezpieczeństwa w zakresie ewakuacji i ochrony przeciwpożarowej przedstawiono w dalszej części niniejszego opracowania na rzutach poszczególnych kondygnacji budynku.

7. Zasady zabezpieczania prac niebezpiecznych pożarowo

Prace pożarowo niebezpieczne, tj. prace remontowo – budowlane związane z użyciem otwartego ognia wewnątrz obiektu i na przyległym do niego terenie, należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

Do prac takich w szczególności należą:

- prace związane z używaniem aparatów i urządzeń do cięcia i spawania metali,
- prace związane z użyciem lub wymianą cieczy łatwozapalnych,
- prace malarsko - lakiernicze i impregnacyjne, wykonywane przy użyciu wyrobów lakierowanych i impregnacyjnych łatwozapalnych,
- prace wymagające użycia klejów o właściwościach pożarowych,
- prace wymagające użycia ognia otwartego, a w szczególności do rozgrzewania substancji bitumicznych itp.

Przed przystąpieniem do wykonywania wszelkich prac pożarowo niebezpiecznych (spawanie, cięcie, lutowanie, podgrzewanie itp. prace z otwartym ogniem) na terenie obiektów, każdy z użytkowników budynku zgłasza tę czynność Właścicielowi (Zarządcy) obiektu – **Wójtowi**, który wspólnie z wykonawcą prac jest zobowiązany :

- ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym prace będą wykonywane,
- ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzenienia się pożaru lub wybuchu,
- wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy, jej przebieg oraz zabezpieczenie miejsca robót po ich zakończeniu.

Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo należy przestrzegać następujących zasad:

- 1) prowadzący sprawy ochrony przeciwpożarowej w obiekcie zobowiązany jest przed rozpoczęciem prac zapoznać osoby pracujące w strefie wykonywania robót z zagrożeniami występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z rodzajem przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu,
- 2) prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje,

- 3) w miejscu wykonywania prac powinien znajdować się podręczny sprzęt gaśniczy umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru,
- 4) sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru,
- 5) wszelkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nim instalacji technicznych, należy zabezpieczyć przed zapaleniem,
- 6) prace w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub palnych gazów mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości.
- 7) po zakończeniu prac spawalniczych należy przeprowadzić dokładną kontrolę pomieszczeń, w których wykonywano te prace oraz pomieszczeń sąsiednich, mającą na celu stwierdzenie czy nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząstek metalu, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt spawalniczy został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należyście zabezpieczony przed dostępem osób postronnych.
- 8) w pomieszczeniach szczególnie niebezpiecznych pożarowo kontrolę taką należy ponowić po upływie 4, a następnie 8 godzin, licząc od chwili zakończenia prac. Kontrolę taką może prowadzić wyznaczona przez użytkownika osoba.

Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac spawalniczych zawarty jest w **Załączniku Nr 4**.

Dokumentowanie prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych należy prowadzić w dzienniku budowy oraz w książce kontroli prac spawalniczych, zgodnie ze wzorem podanym w **Załączniku Nr 5**.

8. Podstawowe zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej

8.1. Zadania i obowiązki Właściciela (Zarządcy) obiektu – Wójta

Nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy o ochronie przeciwpożarowej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 961 ze zm.) prowadzi Właściciel (Zarządca) danego obiektu. **W przypadku rozpatrywanego obiektu jest to Wójt Gminy Czernikowo**, który jest odpowiedzialny wspólnie z pozostałymi użytkownikami obiektu za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku.

Do jego obowiązków należy w szczególności:

1. nadzór nad pracownikami w zakresie podejmowanych i realizowanych przez nich działań na rzecz zmniejszenia zagrożenia pożarowego,
2. podejmowanie działań na rzecz zabezpieczenia środków finansowych na ochronę przeciwpożarową,
3. określenie obowiązków i zakresu odpowiedzialności pracowników oraz prowadzących sprawy ochrony przeciwpożarowej za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego,
4. dokonywanie okresowej oceny stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego, wydawanie stosowanych poleceń oraz wyznaczanie osób odpowiedzialnych za ich wykonanie,
5. wnioskowanie sankcji wobec pracowników za zaniedbania w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
6. rozpatrywanie na naradach służbowych stanu bezpieczeństwa pożarowego, wydawanie stosownych zarządzeń oraz wyznaczanie osób odpowiedzialnych za ich wykonanie,
7. podejmowanie i koordynowanie prac przy współudziale pozostałych użytkowników oraz przedsięwzięć zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa pożarowego w obiekcie.

8.2. Zadania i obowiązki osób prowadzących sprawy ochrony przeciwpożarowej (Inspektor ds. BHP i ppoż.)

Do zadań i obowiązków prowadzącego sprawy ochrony przeciwpożarowej w obiekcie należą:

1. realizacja całokształtu zadań w zakresie kompleksowego przeciwpożarowego zabezpieczenia obiektu zgodnie z obowiązującymi przepisami,

2. przeprowadzanie okresowych i doraźnych kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej w obiekcie w godzinach pracy. Wydawanie zaleceń w sprawie poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego o charakterze porządkowym,
3. zgłaszanie potrzeb i składanie wniosków dotyczących usprawnienia bezpieczeństwa pożarowego,
4. prowadzenie szkolenia ogólnego nowoprzyjętych pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
5. wnioskowanie o ukaranie pracowników odpowiedzialnych za organizację ochrony przeciwpożarowej w komórkach organizacyjnych w przypadku stwierdzenia braku właściwego nadzoru z ich strony w przestrzeganiu obowiązujących przepisów przeciwpożarowych przez podległy personel,
6. organizowanie działalności propagandowo – uświadamiającej w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
7. sprawowanie nadzoru nad prawidłowością rozmieszczenia, stanu gotowości, konserwacji sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych, nad prawidłowością wyznaczenia, oznakowania i utrzymania dróg pożarowych, środków łączności, alarmowania, punktów czerpania wody do celów gaśniczych itp.,
8. udział w konferencjach i naradach dotyczących spraw zmierzających do poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego w obiekcie,
9. udział w komisji oceny założeń techniczno – ekonomicznych projektów inwestycji budowlanych, przebudowy, modernizacji obiektów i urządzeń oraz udział w komisji odbioru,
10. współdziałanie z właściwymi służbami w zakresie ustalania warunków bezpieczeństwa pożarowego przy prowadzeniu prac pożarowo niebezpiecznych (spawanie), remontach, pracach modernizacyjnych, adaptacyjnych i innych,
11. nadzorowanie wydanych zezwoleń na prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych na terenie obiektu,
12. bieżące opracowywanie i aktualizowanie dokumentacji z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
13. analizowanie zagrożeń pożarowych oraz ich ewentualnych skutków, wspólnie ze służbami technicznymi,
14. współdziałanie w przygotowaniu obiektu dla potrzeb obrony cywilnej w zakresie ochrony przeciwpożarowej,

15. prowadzenie właściwej dokumentacji zgodnie z podziałem rzeczowym akt,
16. egzekwowanie wykonywania zarządzeń lub poleceń pokontrolnych w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
17. aktualizowanie „Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego”,
18. współpraca z właściwą Państwową Komendą Straży Pożarnej w Toruniu,
19. natychmiastowe przekazywanie swojemu przełożonemu oraz użytkownikom budynku meldunków o zaistniałych zagrożeniach,
20. sporządzanie okresowych sprawozdań i analiz oraz przedkładanie przełożonemu wniosków zmierzających do poprawy zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu,
21. współudział w opracowaniu planów dostosowania obiektu do wymagań ochrony przeciwpożarowej oraz opracowywanie planów postępowania na wypadek zagrożenia pożarowego oraz innych miejscowych zagrożeń,
22. załatwianie bieżącej korespondencji w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
23. wykonywanie innych zadań dotyczących ochrony przeciwpożarowej.

8.3. Obowiązki i zadania w zakresie ochrony ppoż. wszystkich pracowników budynku

Wszyscy pracownicy są zobowiązani:

1. przejść przeszkolenie wstępne w celu zapoznania się z obowiązkami i zadaniami w zakresie powstawania, rozszerzania się i zwalczania pożarów,
2. w przypadku zmian rodzaju lub charakteru pracy po przejściu na nowe stanowisko należy zapoznać się z instrukcjami obowiązującymi w danym miejscu pracy,
3. brać udział w szkoleniu przeciwpożarowym,
4. w razie potrzeby i konieczności brać czynny udział w akcji ratowniczo – gaśniczej i ewakuacyjnej w przypadku powstania pożaru lub innej klęski oraz podporządkować się kierującemu akcją,
5. zawiadamiać straż pożarną oraz swoich przełożonych o każdym przypadku zaistnienia pożaru,
6. znać i przestrzegać „Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego” oraz instrukcje alarmowe i ewakuacyjne,
7. przed rozpoczęciem pracy zapoznać się ze szczególnymi warunkami i wymogami przeciwpożarowym występującymi w obiekcie,

8. zgłaszać przełożonemu lub nadzorującemu wszelkie niedociągnięcia i braki w bezpieczeństwie pożarowym stwierdzone w obiekcie i pomieszczeniach,
9. usuwać niezwłocznie materiały mogące spowodować pożar i możliwość rozprzestrzenienia się go,
10. dbać o właściwy stan bezpieczeństwa przeciwpożarowego w obiektach, a w szczególności na swoim stanowisku pracy,
11. przestrzegać porządku i czystości w obiekcie, pomieszczeniach i na stanowisku pracy,
12. wykonywać pracę w warunkach pożarowo bezpiecznych dla siebie i otoczenia, a o ile istnieją usterki starać się je usunąć we własnym zakresie lub w przypadku niemożliwości ich usunięcia zgłaszać niezwłocznie przełożonemu lub prowadzącemu sprawę ochrony przeciwpożarowej,
13. znać sposoby alarmowania Straży Pożarnej oraz użycia podręcznego sprzętu gaśniczego,
14. wyłączać bezwzględnie dopływ energii w przypadku przerwy w dostawie energii do urządzeń i pomieszczeń oraz po zakończeniu pracy.

8.4. Zakazy obowiązujące pracowników

Pracownikom zabrania się:

- a) używania przenośnych elektrycznych urządzeń grzejnych i grzewczych bez należytego zabezpieczenia,
- b) palenia tytoniu poza miejscami do tego wyznaczonymi,
- c) przechowywania w szafkach odzieżowych i na stanowiskach pracy materiałów łatwopalnych, wybuchowych, żrących i cuchnących,
- d) dokonywania samowolnie jakichkolwiek napraw w przypadku uszkodzeń w przewodach lub urządzeniach,
- e) tarasowania i blokowania wszelkich przejść, dróg i wyjść ewakuacyjnych, dojść do podręcznego sprzętu gaśniczego oraz tablic rozdzielczych prądu elektrycznego,
- f) wykonywania prac z otwartym ogniem lub mogących spowodować niebezpieczeństwo pożaru bez odpowiedniego zabezpieczenia ppoż. i sprawdzenia po ich zakończeniu czy ogień nie został zaproszony,
- g) wykonywania jakichkolwiek prac nieprzewidzianych instrukcjami, zakresem czynności czy poleceniem przełożonego, stwarzających zagrożenie pożarowe,

- h) wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych bez specjalnego nadzoru,
- i) używania podręcznego sprzętu gaśniczego niezgodnie z jego przeznaczeniem,

8.5. Zadania i obowiązki sprzątaczek

Niezależnie od zadań określonych dla wszystkich pracowników, do obowiązków sprzątaczek należy:

1. wykonywanie prac zgodnie z zasadami bezpieczeństwa pożarowego,
2. odbywanie szkolenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
3. utrzymywanie czystości przez systematyczne usuwanie kurzu, śmieci i odpadków przy każdorazowym sprzątaniu przydzielonego pomieszczenia,
4. opróżnianie koszy przeznaczonych na składowanie odpadków, papieru, makulatury bezpośrednio po zakończeniu pracy i usuwanie tych odpadków do odpowiednich zasobników poza terenem sprzątanym pomieszczeń,
5. dopilnowanie wyłączenia światła oraz ewentualne wyłączenie pozostawionych włączonych grzejników elektrycznych lub innych odbiorników energii elektrycznej,
6. dokonywanie przeglądu pomieszczeń po zakończeniu pracy i sprawdzeniu czy nie został zaprószonego ogień, czy na przewodach ogrzewczych nie pozostawiono materiałów palnych, czy drzwi i okna zostały dokładnie zamknięte,
7. przechowywanie w wyznaczonych miejscach i pomieszczeniach przyborów do sprzątania oraz niezbędnych środków czystości,
8. zamykanie pomieszczeń po zakończeniu sprzątania i umieszczanie kluczy w ustalonym miejscu,
9. znajomość instrukcji alarmowych i zachowania się na wypadek powstania pożaru,
10. zgłaszanie przełożonemu stwierdzonych nieprawidłowości w przeciwpożarowym zabezpieczeniu pomieszczeń (niewyłączone piecyki i grzejniki elektryczne, rozlane ciecze łatwopalne itp.).

9. Podręczny sprzęt gaśniczy, wewnętrzna sieć hydrantowa, zasady, rozmieszczenie oraz sposoby użycia i konserwacja

9.1. Ilość podręcznego sprzętu gaśniczego

Zgodnie z § 32 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. Nr 109 poz. 719), obiekty i pomieszczenia powinny być wyposażone w gaśnice przenośne spełniające wymogi Polskich Norm.

W § 32 ust. 3 wyżej wymienionego przepisu określono ilość podręcznego sprzętu gaśniczego, jako powinna występować w obiekcie w zależności od:

- zagrożenia wybuchem,
- kategorii zagrożenia ludzi,
- gęstości obciążenia ogniowego,
- powierzchni (jednostki odniesienia).

Dla budynków zaliczonych do kategorii zagrożenia ludzi **ZL** na każde 100 m² powierzchni przypada jedna jednostka sprzętu o masie środka gaśniczego **min. 2 kg (lub 3 dm³)**.

Dla budynków zaliczonych do kategorii produkcyjno – magazynowych o gęstości obciążenia ogniowego **do 500 MJ/m²** na każde 300 m² powierzchni przypada jedna jednostka sprzętu o masie środka gaśniczego **min. 2 kg (lub 3 dm³)**.

W § 32 ust. 2 przytaczanego rozporządzenia określono również, że znajdujący się na wyposażeniu obiektów podręczny sprzęt gaśniczy dostosowany musi być do gaszenia tych grup pożarów określonych w Polskich Normach, które mogą wystąpić w obiekcie:

- do gaszenia pożarów grupy A (w których występuje zjawisko spalania żarowego, np. drewna, papieru, tkanin) stosuje się gaśnice plynowe lub proszkowe,
- do gaszenia pożarów grupy B (cieczy palnych i substancji stałych topiących się, np. benzyn, alkoholi, olejów, tłuszczów, lakierów) stosuje się zamiennie gaśnice plynowe, śniegowe lub proszkowe,
- do gaszenia pożarów grupy C (gazów palnych, np. propanu, acetyleny, gazu ziemnego) stosuje się zamiennie gaśnice proszkowe lub śniegowe,

- do gaszenia pożarów grupy D (metali lekkich, np. magnezu, sodu, potasu, litu) stosuje się gaśnice proszkowe specjalnie do tego celu przeznaczone,
- do gaszenia pożarów grupy F (tłuszcze i oleje w urządzeniach kuchennych) stosuje się gaśnice płynowe,
- do gaszenia pożarów w obrębie urządzeń elektrycznych (dawniej indeks E) znajdujących się pod napięciem i innych materiałów, znajdujących się w pobliżu tych urządzeń stosuje się zamiennie gaśnice śniegowe lub proszkowe.

W obiekcie przy rozmieszczaniu podręcznego sprzętu należy stosować następujące, zgodne z przepisami, zasady:

- sprzęt powinien być umieszczony w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, przy wejściach i klatkach schodowych, przy przejściach i korytarzach, przy wyjściach na zewnątrz pomieszczeń,
- w obiektach wielokondygnacyjnych sprzęt należy umieszczać w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli warunki techniczne na to pozwalają,
- do sprzętu powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 metra,
- sprzęt należy umieszczać w miejscach nienarażonych na uszkodzenie mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki),
- odległość dojścia do sprzętu nie powinna być większa niż 30 m.

Miejsca usytuowania podręcznego sprzętu gaśniczego w obiekcie muszą być oznakowane zgodnie z PN – EN ISO 7010:2012. Zachować należy również do niego dostęp o szerokości co najmniej 1 m.

9.2. Zasady użycia i obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego

Podręcznym sprzętem gaśniczym nazywa się przenośny sprzęt gaśniczy uruchamiany ręcznie i służący do zwalczania pożarów w zarodku. W obiekcie znajdują się gaśnice proszkowe dostosowane do gaszenia pożarów należących do grup ABC. Znajdujący się na wyposażeniu sprzęt gaśniczy może być używany i wykorzystywany tylko i wyłącznie w przypadku powstania pożaru. Pracownicy powinni znać miejsce usytuowania oraz sposoby uruchamiania w zależności od typu, zgodnie z poniższymi ustaleniami:

Gaśnica proszkowa GP-6X ABC

Działanie gaśnicze

Proszek gaśniczy jest środkiem chemicznym, produkowanym specjalnie do celów gaśniczych. Jest to środek uniwersalny, nie przewodzi prądu elektrycznego. Proszki gaśnicze oddziałują na płonący materiał poprzez wchodzenie w samą reakcję chemiczną procesu palenia się (wiążą rodniki), rozrzedzają atmosferę tlenu w środowisku pożaru, przy całkowitym obsypaniu odcinają całkowicie dopływ tlenu. Rozkładające się w temperaturze proszki wydzielają gazy niepalne, a powstała szklista masa izoluje materiał palny. Są wrażliwe na wilgoć (skłonne do zbrylania się), drogie w produkcji. Mogą być stosowane do gaszenia wszystkich grup pożarów. Szczególnie są przydatne do gaszenia materiałów chemicznych, instalacji i urządzeń pod napięciem archiwów i akt.

GAŚNICA PROSZKOWA TYP GP-6X ABC

URUCHOMIENIE GAŚNICY

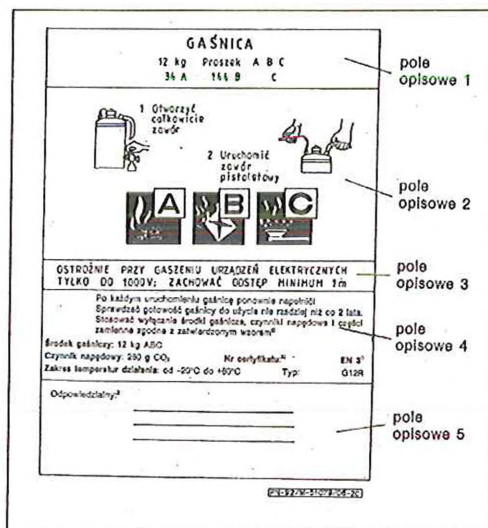
Aby uruchomić gaśnicę GP – 6x ABC, należy:

- wyjąć gaśnicę z uchwytu mocującego,
- wyciągnąć zawleczkę zabezpieczającą dźwignię zaworu,
- podejść z gaśnicą na odległość ok. 2-3 metrów od palącego się materiału, kierując dyszę wylotową na źródło,
- docisnąć dźwignię zaworu do uchwytu, trzymając gaśnicę w pozycji pionowej i skierować dyszę wylotową gaśnicy na źródło ognia.

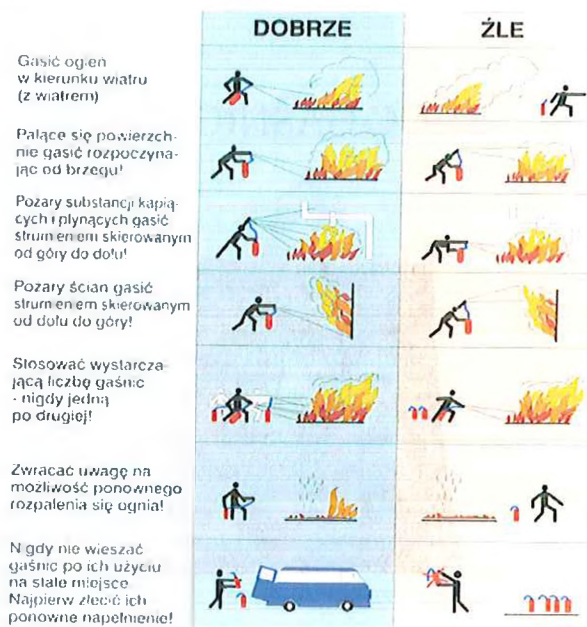
Uwaga:

Należy pamiętać, że w gaśnicy z zaworem dźwigniowym (gaśnica posiada tego typu zawór) emisja środka gaśniczego odbywa się tylko, gdy dźwignia jest docisnięta do uchwytu. Cofnięcie dźwigni spowoduje przerwanie emisji, a tym samym gaszenia.

Przykład oznakowania wszelkiego typu gaśnic przedstawiono poniżej:

Zasady gaszenia pożaru:

Koc gaśniczy

Kocem gaśniczym nazywamy sprzęt służący do mechanicznego odcinania dopływu powietrza do płonących materiałów. Wykonany jest z włókna szklanego. Dawniej kocy gaśnicze wykonywane były z włókien konopi w splocie z włóknami azbestu. Ma powierzchnię ok. 3m². Użycie polega na szczelnym przykryciu małego, płonącego przedmiotu lub np. beczki z palącą się cieczą. Używając koca należy pamiętać, by przykrywać zarzewie ognia od swojej strony, aby uniknąć poparzenia ogniem. Może być użyty do gaszenia palącego się ubrania.

W celu użycia koca należy:

1. chwycić koc oburącz za uchwyty zwisające u dołu futerału,
2. szarpnąć w dół, co spowoduje pęknięcie cięgna plomby i wysunięcie się koca z futerału,
3. rozwinąć koc przez strzepnięcie,
4. podbiec do ognia,
5. narzucić koc na palący się przedmiot i przez przyduszenie obrzeży starać się, aby dokładnie odizolować miejsce pożaru od dostępu powietrza.

Szczelne okrycie palącego się materiału, substancji gwarantuje właściwą skuteczność gaśniczą. Koc po wykorzystaniu należy oczyścić i umieścić ponownie w futerale.

KOC GAŚNICZY

9.3. Zalecenia ogólne w zakresie wyposażenia, konserwacji, obsługi i nadzoru nad podręcznym sprzętem gaśniczym

1. Podręczny sprzęt gaśniczy stanowiący wyposażenie powinien posiadać certyfikaty zgodności w rozumieniu przepisów o badaniach i certyfikacji.
2. Właściciel obiektu zobowiązany jest do zapewnienia:
 - wyposażenia obiektu i pomieszczeń we właściwy i zgodny z postanowieniami Instrukcji podręczny sprzęt gaśniczy.
 - właściwego rozmieszczenia i oznakowania podręcznego sprzętu gaśniczego w obiekcie,
 - poddawania badaniom technicznym i czynnościom konserwacyjnym podręcznego sprzętu gaśniczego stanowiącego wyposażenie obiektów zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach Polskich Normach i instrukcjach obsługi sprzętu. Czynności konserwacyjne powinny być prowadzone nie rzadziej niż raz do roku, a ich zakres powinien być zgodny z instrukcją obsługi ustaloną przez producenta,
 - przeprowadzenia przeglądów, konserwacji i naprawy podręcznego sprzętu przez konserwatora przeszkolonego w zakresie właściwego wykonywania czynności związanych z utrzymaniem tego sprzętu w stanie gotowym do użyci,
 - po przeprowadzonych czynnościach kontrolnych, konserwacyjnych lub naprawczych wymagania od konserwatora poświadczenie wykonania prac związanych z utrzymaniem sprzętu w stanie gotowości do użytku,
 - dokonywania bieżących przeglądów podręcznego sprzętu gaśniczego w zakresie:
 - właściwego rozmieszczenia i ilości sprzętu w obiekcie,
 - widocznych uszkodzeń (brak plomb, zawleczek zabezpieczających dźwignię zaworu gaśnicy itp.)
 - oznakowania i dostępu.
3. Konserwator wykonujący czynności przeglądowe, konserwacyjne i naprawcze podręcznego sprzętu gaśniczego ponosi odpowiedzialność za prawidłowe z punktu widzenia bezpieczeństwa pracy i ochrony przeciwpożarowej wykonanie tych czynności.
4. Znajdujący się na wyposażeniu podręczny sprzęt gaśniczy może być używany i wykorzystywany tylko i wyłącznie w przypadku powstania pożaru.

5. Wszyscy pracownicy obiektu powinni znać miejsce i umieć prawidłowo obsługiwać podręczny sprzęt gaśniczy, zgodnie z ustaleniami zawartymi w Instrukcji w odniesieniu do tego sprzętu.

10. Zasady postępowania pracowników na wypadek powstania pożaru

10.1. Zasady postępowania

Wszyscy pracownicy obiektu w przypadku powstania pożaru zobowiązani są do czynnego włączenia się do akcji ratowniczo – gaśniczej i ewakuacyjnej, przestrzegając przy tym następujących zasad:

- a) pracownicy po otrzymaniu powiadomienia o pożarze lub osobistym jego zauważeniu (ogień, podwyższona temperatura, dym, zapach spalenizny) dokonują ogłoszenia alarmu pożarowego krzykiem „alarm pożarowy - pali się” oraz wciskają ręczny ostrzegacz pożaru,
- b) równocześnie z ogłoszeniem alarmu pożarowego należy przystąpić do gaszenia pożaru przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego,
- c) pracownicy wykonują polecenia kierownika akcji; do czasu przybycia Straży Pożarnej akcją kieruje **Wójt** lub inna osoba do tego wyznaczona – **Sekretarz, Skarbnik lub inna osoba wyznaczona**; po zgłoszeniu meldunku o pożarze do Straży Pożarnej kierujący akcją powinien wyznaczyć osobę, która na głównej drodze dojazdowej powinna oczekiwać na jednostki ratownicze, wskazując miejsce pożaru. Czynności te zobowiązani są również wykonać pracownicy oraz wszyscy użytkownicy budynku,
- d) każdy pracownik przystępujący do akcji ratowniczo – gaśniczej powinien pamiętać, aby:
 - zachowywać spokój i przeciwdziałać panice,
 - w pierwszej kolejności przeprowadzić ratowanie życia ludzkiego i ewakuację osób z zagrożonego budynku,
 - usunąć z zasięgu ognia wszystkie materiały palne, cenne mienie oraz ważne dokumenty,
 - jeżeli nie ma nadmiernej ilości dymu nie otwierać bez koniecznej potrzeby drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,
 - w przypadku gromadzenia się dymu na korytarzach należy, o ile jest to możliwe, otworzyć drzwi lub wybić okno w drzwiach w szczycie budynku,
 - w atmosferze dymu najbezpieczniej jest poruszać się w pozycji pochylej, gdyż najwięcej czystego powietrza znajduje się na wysokości do kolan; dodatkowym

zabezpieczeniem przed działaniem dymu może być nałożenie na usta i nos zwilżonej chusteczki,

- przewidywać możliwość i kierunki rozwoju pożaru,
- o pożarze lub jakimkolwiek zagrożeniu powiadomić osoby funkcyjne i innych pracowników.

Właściwe i zdecydowane postępowanie w chwili zauważenia pożaru oraz szybkie i prawidłowe uruchomienie podręcznego sprzętu gaśniczego umożliwia ugaszenie pożaru w zarodku. W tym celu należy przystąpić do gaszenia pożaru za pomocą gaśnic będących na wyposażeniu obiektu. Nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem (należy stosować gaśnice proszkowe).

U W A G A:

- a) wszyscy pracownicy powinni pamiętać, że podczas palących się tworzyw sztucznych występują szczególnie niebezpieczne zjawiska, takie jak:
 - gęsty i czarny dym bardzo utrudniający widoczność,
 - bardzo duszące, żrące oraz toksyczne gazowe produkty spalania, topiące i ściekające krople mogące spowodować ciężkie i bolesne oparzenia.
- b) pracownicy biorący udział w ewakuacji powinni być specjalnie oznakowani w celu odróżnienia ich od ludzi ewakuowanych,
- c) pracownicy opuszczają budynek na końcu, dopiero po przeprowadzeniu ewakuacji wszystkich osób z zewnątrz przebywających w obiekcie, wszyscy pracownicy powinni być przeszkoleni w zakresie znajomości i zasad prowadzenia akcji ratowniczo – gaśniczej oraz ewakuacji.

10.2. Etapy postępowania w czasie pożaru i prowadzenia ewakuacji

- 1) Powstanie pożaru w obiekcie:
 - osoba, która zauważyła pożar ma obowiązek powiadomić o tym głosem lub telefonicznie pracowników budynku oraz inne osoby przebywające w obiekcie,
- 2) wezwać Straż Pożarną,
- 3) ogłosić alarm pożarowy dla budynku,
- 4) wykonywane czynności:

- ogłosić alarm pożarowy krzykiem – **pali się!**,
 - poinformować o występującym zagrożeniu, o pożarze,
 - poinformować osobę odpowiedzialną o konieczności:
 - otwarcia drzwi wyjściowych ewakuacyjnych prowadzących na zewnątrz budynku,
 - przeprowadzenia ewakuacji zagrożonych osób,
 - podjęcia działań w celu ugaszenia pożaru w zarodku w jego pierwszej fazie rozwoju,
 - dokonać otwarcia drzwi wejściowych na teren obiektu,
- 5) wykonać czynności związane z ewakuacją zagrożonych osób – wykonują pracownicy budynku,
- w zależności od rozwoju pożaru i jego rozprzestrzeniania się należy zarządzić ewakuację i nadzorować jej przebieg,
 - wskazać pracownikom i personelowi nie biorącemu udziału w akcji, drogi i kierunki ewakuacji oraz miejsce zbiórki.

U W A G A!

W przypadku niewielkiego pożaru i dokonania oceny o możliwości jego ugaszenia własnymi siłami (gaśnicami lub przy pomocy hydrantów wewnętrznych) należy ewakuować osoby z pomieszczenia, w którym powstał pożar oraz z pomieszczeń sąsiednich i przystąpić do jego gaszenia.

W przypadku dalszego rozwoju pożaru, jego rozprzestrzeniania się należy prowadzić ewakuację ludzi w następującym porządku:

- ewakuować osoby z zagrożonej powierzchni, na której powstał pożar,
 - skontrolować czy wszystkie osoby przebywające w budynku, a nie biorące udziału w akcji ratowniczo – gaśniczej opuściły budynek,
 - pozamykać drzwi prowadzące z pomieszczeń na korytarze,
 - udzielić potrzebującym pomocy lekarskiej,
- 6) wyłączyć w budynku energię elektryczną:
- w razie konieczności wyłączenia dopływu prądu do budynku lub jego części należy wyłączyć energię elektryczną za pomocą przeciwpożarowego wyłącznika prądu,

- 7) rozpocząć gaszenie pożaru przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego,
- 8) dokonać szczegółowego rozpoznania sytuacji pożarowej w miejscu zdarzenia,
- 9) udzielić pomocy jednostkom Straży Pożarnej.

10.3. Obowiązki osób z zewnątrz przebywających w budynku w przypadku powstania pożaru

1. w razie zauważenia pożaru, którego oznakami mogą być dym, zapach spalenizny, wzrost temperatury, ogień, osoby te mają obowiązek powiadomić o tym najbliższego pracownika (głosem, telefonicznie),
2. w razie pożaru osoby te wypełniają ściśle polecenia dotyczące przygotowania do ewakuacji,
3. zachowują spokój i opuszczają obiekt oznakowanymi drogami ewakuacyjnymi lub zgodnie z kierunkiem oświetlenia ewakuacyjnego, udając się do wyjść na zewnątrz budynku,
4. sama ewakuacja powinna przebiegać w sposób maksymalnie intensywny, zdyscyplinowany w kierunku miejsca ustalonego przez osobę do tego upoważnioną ustalonymi i oznakowanymi drogami ewakuacyjnymi.

10.4. Zasady współdziałania z dowódcą akcji ratowniczo – gaśniczej

Dowódca jednostki ratowniczo – gaśniczej, która przybyła na miejsce zdarzenia obejmuje kierownictwo nad akcją. Kierujący wstępnie akcją ratowniczą zobowiązany jest udzielić dowódcy informacji dotyczących:

- źródła pożaru,
- pomieszczeń objętych pożarem,
- punktów czerpania wody (hydrantów zewnętrznych i ich lokalizacji),
- zagrożenia ludzi oraz ewentualnych dróg ewakuacji,
- miejsc najbardziej niebezpiecznych,
- podjętych działań.

Pomimo przejęcia dowodzenia akcją ratowniczo – gaśniczą przez Straż Pożarną, kierujący wstępnie akcją współpracuje nadal ściśle z dowódcą Straży w zakresie dalszej

likwidacji pożaru i udziela mu potrzebnych informacji. Przybycie Straży Pożarnej nie zwalnia pracowników od udziału w zwalczaniu pożaru, chyba że dowódca akcji uzna, że udział pracowników jest zbędny.

WYKAZ TELEFONÓW ALARMOWYCH

W razie potrzeby (pożar, nieszczęśliwy wypadek lub awaria) alarmować:

• POGOTOWIE RATUNKOWE	Tel. 999
• POGOTOWIE POLICJI	Tel. 997
• STRAŻ POŻARNA	Tel. 998
• POGOTOWIE GAZOWE	Tel. 992
• POGOTOWIE ENERGETYCZNE	Tel. 991
• POGOTOWIE WODN.-KANALIZ.	Tel. 994
• STRAŻ MIEJSKA	Tel. 986
• „NA RATUNEK”	Tel. 112

11. Organizacja i warunki ewakuacji

11.1. Ewakuacja zorganizowana

Odbywa się pod nadzorem **Wójta** lub osoby zastępującej go przy pomocy personelu, do czasu przybycia jednostek Straży Pożarnej.

Decyzję o podjęciu ewakuacji częściowej lub całkowitej podejmują ww. osoby. Po przybyciu jednostek Straży Pożarnej funkcję kierowania przejmuje odpowiedni dowódca akcji ratowniczo - gaśniczej, który może wstrzymać lub kontynuować ewakuację.

Ewakuacja, w zależności od sytuacji, może być częściowa lub całkowita, może dotyczyć tylko ludzi z części obiektu, ewentualnie wszystkich przebywających w budynku, a także wyposażenia i ważnych dokumentów.

Przemieszczenia ludzi odbywają się z rejonów zagrożonych temperaturą i dymem w rejonu całkowicie bezpieczne, najlepiej na zewnątrz obiektu poprzez wyjście główne.

11.2. Zakres ewakuacji – całkowita, częściowa, indywidualna

Zakres ewakuacji bywa bardzo różny. Często sprowadza się do wyprowadzenia czy wyniesienia osoby, kilku osób, innym zaś razem ewakuacji całego stanu osobowego klientów i pracowników.

Zakres ewakuacji zależy głównie od:

- lokalizacji źródła pożaru, jego zasięgu i prędkości rozprzestrzeniania się ognia,
- stopnia zagrożenia spowodowanego ogniem,
- liczby osób ewakuowanych oraz ich sprawności fizycznej i psychicznej,
- liczby znajdujących się w dyspozycji sił i środków ewakuacji.

Bardzo często ewakuację należy przeprowadzić nagle, natychmiastowo. Konieczność taka jest wynikiem bezpośredniego zagrożenia ludzi przez pożar lub szybkiego rozprzestrzeniania się dymów i gazów pożarowych.

Problem ewakuacji związany jest z: klasą odporności ogniowej elementów konstrukcyjnych budynku, sytuacją pożarową i innymi złożonymi zjawiskami w procesie trwania pożaru.

Praktycznie w przypadku zagrożenia, jakim jest pożar, powstałego w obrębie budynku, powodującego wydzielanie się dymu oraz toksycznych produktów spalania, należy niezwłocznie ewakuować osoby na zewnątrz obiektu, ponieważ największym zagrożeniem dla ludzi są właśnie toksyczne produkty spalania – nawet w niewielkich ilościach.

11.3. Ewakuacja całkowita

Ten rodzaj ewakuacji zdarza się niezwykle rzadko, niemniej jednak należy się z taką ewentualnością liczyć. Nadzór nad jej przebiegiem przejmuje **Wójt** a pod jego nieobecność osoba w danym momencie go zastępująca, aż do czasu przybycia na miejsce dowódcy akcji ratowniczo - gaśniczej.

Po zakończonej ewakuacji należy sprawdzić stan osobowy pracowników, a w przypadku zaginięcia kogokolwiek natychmiast powiadomić kierującego akcją ratowniczą.

Ewakuację całkowitą prowadzimy na zewnątrz obiektu na teren wyznaczony.

11.4. Ewakuacja częściowa

Jest to najczęściej spotykany rodzaj ewakuacji, gdzie zagrożenie wynikające z powstałego pożaru oraz wydobywających się gorących i toksycznych produktów spalania ogranicza się do jedynie do zarzewia lokalnego, niezagrożającego pozostałej części budynku.

Wskazane jest, aby pracownik, który pierwszy spostrzeże pożar, podjął próbę jego ugaszenia podręcznym sprzętem gaśniczym, jeśli jest to niemożliwe/nieskuteczne należy się wycofać, podejmując dalej czynności związane z organizacją ewakuacji.

11.5. Ewakuacja indywidualna

Każda osoba poszkodowana, zdezorientowana musi być ewakuowana przez co najmniej jednego lub dwóch ratowników.

W warunkach silnego zadymienia może się zdarzyć, że poszkodowani zostaną odcięci, nieprzytomni gdzieś np. w obrębie pomieszczeń technicznych. Ewakuacja takich osób bez zabezpieczenia indywidualnego (przede wszystkim drogi oddechowe) odbywa się na zasadzie dobrowolnego zgłoszenia się personelu - ratowników, ponieważ w przypadku braku ochrony osobistej bardzo łatwo ratownik może stać się osobą poszkodowaną.

Ewakuacja odbywa się według następujących wymogów:

- najważniejsze jest życie ludzkie i ono jest brane pod uwagę przede wszystkim; nie należy bez potrzeby narażać życia ratowników;
- powinna przebiegać w sposób maksymalnie wyselekcjonowany, zorganizowany i szybki,
- z użyciem maksymalnej ilości sił i środków (odpowiednia ilość zabezpieczonych ratowników – przede wszystkim drogi oddechowe),
- w sposób nie powodujący paniki i dezorganizacji w pozostałej, niezagrożonej części obiektu.

Sposób poruszania się w pomieszczeniach zadymionych w wyniku pożaru jest identyczny dla ratownika i osoby ratowanej i polega na:

- poruszaniu się poprzez pełzanie lub chodzenie na kolanach, trzymając głowę jak najniżej,
- przemieszczaniu się przy ścianach,

- w przypadku otwierania drzwi do pomieszczeń objętych pożarem należy schować się za ścianą lub za drzwiami, stając przy ścianie,
- staramy się nawiązać kontakt głosowy z ratownikiem, osobą asekurującą i ratowanym.

Budynek nie posiada na wyposażeniu sprzętu służącego do ewakuacji poszkodowanych, którzy utracili zdolność samodzielnego poruszania się, w związku z tym do ewakuacji stosujemy techniki zastępcze - ręce i barki ratowników. Mogą zdarzyć się osoby poszkodowane, które będą stanowiły główny problem działań ewakuacyjnych. Tej grupie osób udziela się pomocy przez jedną lub dwie osoby ratujące, stosując metodę:

- podtrzymywania pod rękę, wyprowadzanie osoby przez inną osobę (rys.1),
- podtrzymywania za szyję i głowę osoby towarzyszącej,
- podtrzymywania pod ramiona osobę towarzyszącą i inne metody.

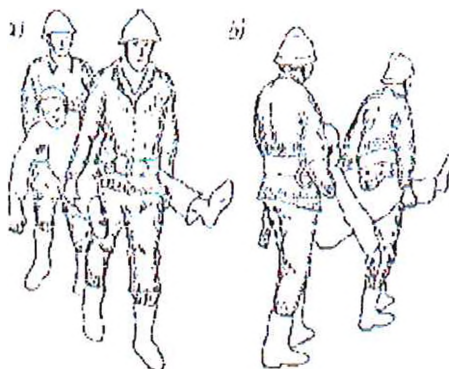
Rys. 1. Wyprowadzanie osoby przez inną osobę.

W tej grupie występuje duża dowolność wyprowadzania. Oto przykłady:

- Przenoszenie osoby chwytem „kończynowym” (rys. 2).

W ten sposób ewakuujemy osobę ogólnie osłabioną, o utrudnionej sprawności ruchowej. Przenoszenie polega na tym, że jedna osoba chwytą poszkodowanego pod pachy, głowę opierając o przednią część tułowia, natomiast druga osoba chwytą za kończyny dolne w okolicy kolan.

Kończyny poszkodowanego są rozchylone i znajdują się na wysokości bioder drugiego ratownika. Ratownicy wynoszą osobę nogami skierowanymi do przodu.

Rys. 2. Przenoszenie osoby przez dwóch ratowników chwytem kończynowym:

a) widok z przodu,

b) widok z tyłu

- Przenoszenie osoby przez ratowników metodą „stołeczka ręcznego” (rys. 3)

Metodę tę można stosować dla przenoszenia poszkodowanych, którzy nie mogą samodzielnie poruszać się na nogach, ale mają zdrowe kończyny górne. Przenoszenie polega na tym, że dwóch ratowników stosuje odpowiednie splecenie rąk, tworząc stołek, na którym siada osoba i obejmuje rękami za szyję ratowników. Ratownicy są lekko zwrócenii do siebie i wynoszą poszkodowanego, stawiając ukośnie stopy nóg w kierunku ruchu.

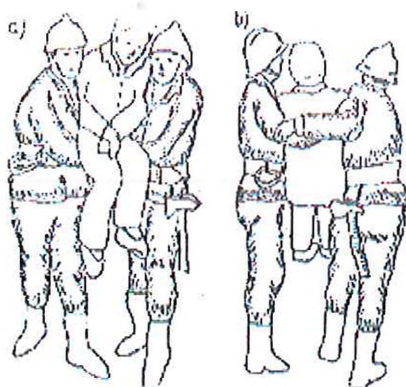
Rys. 3. Przenoszenie osoby przez dwóch ratowników metodą „stołeczka ręcznego”,

a) widok z przodu,

b) widok z tyłu.

- Przenoszenie osoby przez ratowników chwytem „huśtawkowym” (rys. 4).

Metodę tą stosuje się w przypadku, gdy poszkodowani nie mogą poruszać się o własnych siłach na nogach i mają ograniczone możliwości ruchowe kończyn górnych (np. osoba ma obrażenia rąk i nie może trzymać za szyję ratowników). Przenoszenie polega na tym, że ratownicy stojąc frontem w kierunku ruchu chwytają się za ręce, na które siada poszkodowany. Ratownicy drugą parą rąk (wewnętrzną) wykonują wzajemny chwyt na wysokości łokci, o które opiera się plecami przenoszony.

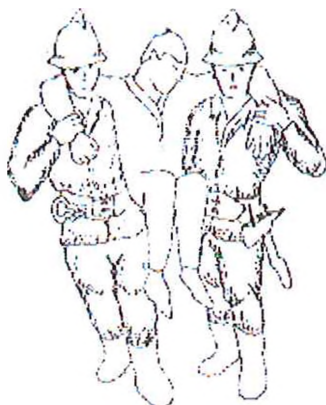

Rys. 4. Przenoszenie osoby przez dwóch ratowników chwytem „huśtawkowym”

- a) widok z przodu,
- b) widok z tyłu.

- Przenoszenie osoby przez ratowników chwytem „kombinowanym” (rys. 5).

Metodę tę stosuje się w przypadku, gdy poszkodowany nie może samodzielnie poruszać się o własnych siłach na nogach, natomiast posiada zdrowe kończyny górne. Ratowanie polega na tym, że ratownicy stojąc do siebie bokiem, frontem w kierunku ruchu, rękami najbliższymi względem siebie - chwytają się za dłonie, na których siada poszkodowany, natomiast pozostałą parą rąk chwytają ewakuowanego za nadgarstki jego rąk, którymi obejmuje szyję ratowników.

Rys. 5. Przenoszenie osoby przez dwóch ratowników chwytem „kombinowanym” –
widok z przodu.

- Wyprowadzenie osoby przez jednego ratownika (rys. 6).

Wyprowadzanie poszkodowanych stosuje się do osób, które posiadają ograniczoną ale samodzielną zdolność ruchową. Pomoc polega na podtrzymywaniu osoby przez ratownika; poszkodowany porusza się na swoich kończynach, przenosząc częściowo swój ciężar ciała na ratownika. Metoda ta polega na ujmowaniu ewakuowanego pod rękę; ewakuowany część ciężaru swojego ciała przenosi na ewakuującego poprzez zwisanie za pomocą jednej ręki. Ratownik jedną ręką trzyma za nadgarstek ręki ewakuowanego obejmującej szyję ratownika, drugą zaś ręką podtrzymuje ciało poszkodowanego w okolicy pasa i pachy.

Rys. 6. Wyprowadzanie osoby przez jednego ratownika,
a) widok z przodu,
b) widok z tyłu.

- Wyprowadzanie osoby przez dwóch ratowników (rys. 7).

Metoda polega na tym, że poszkodowany obejmuje swoimi kończynami górnymi szyje ratowników. Ratownicy z kolei ręce ewakuowanego przytrzymują za nadgarstki, rękami (wewnętrznymi w stosunku do osoby) podtrzymują ciało ewakuowanego w okolicy pasa. Poszkodowany może nawet cały swój ciężar przenieść na ratowników.

Rys. 7. Wyprowadzanie osoby przez dwóch ratowników,

- a) widok z przodu,
- b) widok z tyłu.

11.6. Ewakuowanie mienia

W szczególnych przypadkach można równocześnie prowadzić ewakuację ludzi oraz mienia. Ewakuację mienia można prowadzić, wykorzystując przede wszystkim wyznaczone drogi ewakuacyjne, jednakże z pierwszeństwem ewakuacji ludzi. Ratowanie mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków przeznaczonych do ewakuacji ludzi. Ewakuację mienia należy rozpocząć od zgromadzonych najbardziej cennych materiałów, urządzeń i wyposażenia obiektu. Praktycznie personel nie powinien prowadzić tego typu ewakuacji.

11.7. Etapy postępowania w czasie pożaru i prowadzenie ewakuacji oraz wykonywanie czynności

1. Zaistnienie pożaru w budynku:
 - powiadomić Wójta,
 - ogłosić alarm pożarowy w budynku (telefonicznie, krzykiem itp.).
2. Wezwać Straż Pożarną:
 - zawiadomić telefonicznie Straż Pożarną - nr 998 lub 112,
 - wyczekać na Straż Pożarną przed obiektem i skierować ją na miejsce pożaru.
3. Powiadomić i wezwać pracowników w celu przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia oraz przystąpienia do gaszenia pożaru przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego.
4. W zależności od rozwoju pożaru i jego rozprzestrzeniania się należy zarządzić ewakuację i nadzorować jej przebieg:
 - wskazać drogi i kierunki ewakuacji oraz miejsce zbiórki,
 - skontrolować czy wszyscy pracownicy (nie biorący udziału w akcji ratowniczo - gaśniczej) i osoby postronne opuściły budynek,
 - pozamykać drzwi prowadzące z biur na korytarz,
 - udzielić potrzebującym pomocy medycznej.
5. Rozpocząć gaszenie pożaru przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego.
6. Wylączyć w budynku energię elektryczną:
 - w razie konieczności wyłączenia dopływu prądu do budynku należy wyłączyć energię elektryczną za pomocą głównego wyłącznika prądu znajdującego się w portierni budynku.
7. Udzielić informacji i pomocy jednostkom Straży Pożarnej.

11.8. Zasady postępowania na wypadek powstania pożaru

Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo – gaśniczej powinna pamiętać, że:

- w pierwszej kolejności należy przeprowadzić ratowanie zagrożonego życia ludzkiego,

- wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do pomieszczeń objętych pożarem; nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem (należy stosować gaśnice proszkowe),
- usunąć z zasięgu ognia wszystkie materiały palne, a w szczególności naczynia z płynami łatwopalnymi, cenne mienie oraz ważne dokumenty,
- nie otwierać bez koniecznej potrzeby drzwi, okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,
- należy w miarę możliwości przewidywać rozwój pożaru,
- szybkie i prawidłowe użycie podręcznego sprzętu gaśniczego umożliwia ugaszenie pożaru w zarodku.

11.9. Zasady postępowania pracowników oraz osób postronnych przebywających w budynku

Ogólne wytyczne postępowania pracowników budynku do czasu przybycia jednostek ratowniczych Państwowej Straży Pożarnej:

1. Ewakuować w pierwszej kolejności osoby z pomieszczenia (pomieszczeń), w których powstał pożar.
2. Ewakuować osoby znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach.
3. Określić drogi, którymi będzie prowadzona ewakuacja, żeby nie było kolizji między osobami prowadzącymi akcję gaśniczą a strumieniem ewakuowanych ludzi.
4. Poinstruować osoby wyznaczone do udziału w akcji ewakuacyjnej w zakresie znajomości obowiązków i zasad w prowadzeniu ewakuacji.
5. Podczas ewakuacji zachować spokój i przeciwdziałać panice.
6. Przystąpić do opanowania gaszenia pożaru w zarodku przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego.
7. Wyłączyć dopływ energii elektrycznej do pomieszczeń objętych pożarem.
8. Udzielić dowodzącemu akcją ratowniczą wszelkich informacji i wyjaśnień mogących się przyczynić do szybszej i właściwie prowadzonej akcji ratowniczo – gaśniczej.
9. Bezzwłocznie wykonywać przydzielone zadania oraz zapobiegać każdemu odruchowi powstawania paniki.

11.10. Zasady współpracowania z kierującym działaniami ratowniczo – gaśniczymi

Dowódca jednostki ratowniczo – gaśniczej, która przybyła na miejsce zdarzenia obejmuje kierownictwo akcją. Kierujący wstępnie akcją ratowniczą zobowiązany jest udzielić dowódcy informacji dotyczących:

- źródła pożaru,
- pomieszczeń objętych pożarem,
- punktów czerpania wody (hydrantów zewnętrznych i ich lokalizacji, rozmieszczenia sprzętu gaśniczego),
- zagrożenia ludzi oraz ewentualnych dróg ewakuacji,
- podjętych działań.

Mimo przejęcia akcji ratowniczo – gaśniczej przez Straż Pożarną, kierujący wstępnie akcją współpracuje nadal ściśle z dowódcą Straży w zakresie dalszej likwidacji pożaru i udziela mu potrzebnych informacji.

Przybycie Straży Pożarnej nie zwalnia pracowników obiektu od udziału w zwalczaniu pożaru, chyba że dowódca akcji uzna, że udział pracowników jest zbędny.

Zaleca się okresowe ćwiczenia poprzez ogłoszenie alarmu i przeprowadzenie zorganizowanej ewakuacji pracowników i interesantów przebywających w budynkach. Nabyte w trakcie ćwiczeń doświadczenie pozwoli na wypracowanie optymalnych rozwiązań, co może zaowocować uniknięciem tragedii w przypadku ewentualnego powstania pożaru.

12. Organizacja i zasady zaznajamiania pracowników budynku z przepisami przeciwpożarowymi

1. Udział w szkoleniu w zakresie ochrony przeciwpożarowej jest obowiązkiem wszystkich pracowników i użytkowników omawianych w opracowaniu. Ustala się następujące rodzaje szkolenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej:
 - wstępne instruktażowe przeszkolenie pracowników nowoprzyjętych,
 - szkolenie podstawowe.
2. Wstępne przeszkolenie pracowników nowo przyjętych polega na zapoznaniu ich z postanowieniami instrukcji bezpieczeństwa pożarowego oraz:
 - z rozmieszczeniem i obsługą podręcznego sprzętu gaśniczego,
 - zasadami alarmowania straży pożarnej na wypadek pożaru,
 - lokalizacją urządzeń przeciwpożarowych.
3. Szkolenie wstępne realizuje specjalista prowadzący sprawy ochrony przeciwpożarowej, przyjmując oświadczenie od pracownika zgodnie ze wzorem określonym w zał. 2. Dopuszczenie pracownika do wykonywania czynności bez odpowiedniego szkolenia wstępnego jest niedozwolone.
4. Szkolenie podstawowe w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy prowadzić w możliwie jak najkrótszym czasie po zatrudnieniu pracownika. Szkolenie mogą prowadzić: oficerowie, aspiranci i podoficerowie PSP oraz pracownik ds. ochrony przeciwpożarowej posiadający specjalistyczne przeszkolenie ukończone w szkołach i ośrodkach Państwowej Straży Pożarnej.
5. Szkolenie podstawowe pracowników przeprowadza się jednorazowo, a ponawia jeżeli:
 - wprowadzono nowe urządzenia techniczne stwarzające szczególne zagrożenie pożarowe lub wybuchowe,
 - wprowadzono istotne zmiany w przeciwpożarowym zabezpieczeniu obiektu, zmiany funkcji obiektu, warunki ewakuacji itp.,
 - stwierdzono podczas kontroli u pracowników nieznajomość podstawowych przepisów przeciwpożarowych.
6. Szkolenie podstawowe należy prowadzić według tematyki obejmującej:

- zagrożenie pożarowe występujące w budynku i pomieszczeniach zajmowanych przez wszystkich użytkowników budynku oraz przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów,
 - zadania i obowiązki pracowników w przypadku powstania pożaru oraz organizacja i warunki ewakuacji,
 - zadania i obowiązki pracowników w zakresie zapobiegania pożarom,
 - podręczny sprzęt gaśniczy, urządzenia przeciwpożarowe i środki gaśnicze – rodzaje, miejsce rozmieszczenia oraz sposoby użycia w przypadku powstania pożaru.
7. Sluchacze szkolenia podstawowego otrzymują zaświadczenia o ukończeniu szkolenia – zał. nr 3.
8. Dokumenty, o których mowa w pkt. 4 i 8 przechowuje się w aktach osobowych pracownika.
9. Program szkolenia podstawowego – 3 godziny.

1.	Zagrożenia pożarowe występujące w obiekcie przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożaru	0,5 h
2.	Zadania i obowiązki pracowników w zakresie zapobiegania pożarom	0,5 h
3.	Zadania i obowiązki pracowników w wypadku powstania pożaru	0,5 h
4.	Ewakuacja ludzi i mienia, drogi i środki ewakuacji	0,5 h
5.	Podręczny sprzęt gaśniczy i urządzenia przeciwpożarowe	0,5 h
6.	Znajomość praktycznego użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych	0,5 h

13. Postanowienia końcowe dla instrukcji bezpieczeństwa pożarowego

1. Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego obowiązuje wszystkich pracowników niniejszego obiektu
2. Z treścią niniejszej instrukcji zapoznać należy wszystkich pracowników w ramach prowadzonych szkoleń z zakresu ochrony przeciwpożarowej.
3. Przyjęcie przez pracowników do wiadomości i przestrzeganie postanowień niniejszej instrukcji poświadczyc należy podpisanym przez pracownika oświadczeniem (zał. nr 2).
4. W sprawach nieuregulowanych niniejszą instrukcją mają zastosowanie przepisy szczegółowe dotyczące ochrony przeciwpożarowej i Polskie Normy.
5. Instrukcja wchodzi w życie z dniem podpisania.

14. Odpowiedzialność służbowa i karna za nieprzestrzeganie przepisów przeciwpożarowych

Za nieprzestrzeganie przepisów ppoż. każdy z pracowników stacji może być pociągnięty do odpowiedzialności:

1. W oparciu o art. 108 §1 Kodeksu pracy:
 - karę upomnienia,
 - karę nagany,
 - karę pieniężną.
2. Funkcjonariusze PSP w przypadku stwierdzenia wykroczenia przeciwko przepisom ppoż. mogą zastosować mandat karny lub skierować wniosek do Sądu Grodzkiego w oparciu o artykuł 82 kw.

3. Kary za spowodowanie pożaru ujęte w Kodeksie karnym (Dz. U. Nr 88, poz. 533 ze zm.),

art. 163 § 1. Kto spowoduje zdarzenie, które zagraża życiu lub zdrowiu, albo mieniu w wielkich rozmiarach, mające postać 1) pożaru, 2) eksplozji materiałów wybuchowych lub łatwo palnych albo innego gwałtownego wyzwolenia energii, rozprzestrzeniania się substancji trujących, duszących lub parzących, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10,

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie podlega karze pozbawienia wolności od trzech miesięcy do lat 5.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§ 4. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 2 jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Art., 164 ·§ 1. Kto spowoduje bezpośrednio niebezpieczeństwo zdarzenia określonego w art. 163 § 1 podlega karze pozbawienia wolności do 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nie umyślnie podlega karze pozbawienia wolności do lat trzech.

Art., 168. Kto czyni przygotowania do przestępstwa określonego w art. 163 § 1 podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 169 § 1. Nie podlega karze za przestępstwo określone w art. 164 sprawca, który dobrowolnie uchylił grożące niebezpieczeństwo.

§ 2. Wobec sprawcy przestępstwa określonego w art. 163 § 1 lub 2 sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, jeżeli sprawca dobrowolnie uchylił niebezpieczeństwo grożące życiu lub zdrowiu wielu ludzi.

15. Sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych, gaśnic oraz instalacji technicznych

W myśl art. 4 Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 961 ze zm.),

Właściciel budynku, obiektu budowlanego lub terenu, zapewniając ich ochronę przeciwpożarową jest obowiązany:

- przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno – budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- wyposażać budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
- zapewnić konserwacje oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,

GAŚNICE, WEWNĘTRZNA SIEĆ HYDRANTOWA

Przegląd techniczny i czynności konserwacyjne podręcznego

sprzętu gaśniczego zakres czynności zgodnie z PN-EN-3-7: 2008 Gaśnice

przenośne: Część 7 charakterystyki, wymagania eksploatacyjne i metody badań

1. Kontrolę wykonywaną przez użytkownika lub jego przedstawiciela - zaleca się wykonywanie regularnej kontroli wzrokowej, która powinna stwierdzić czy gaśnica:

- znajduje się w miejscu do tego przeznaczonym,
- jest nie zastawiona i ma czytelną instrukcję obsługi,
- nie jest w sposób widoczny uszkodzona,
- ma plomby i wskaźniki nieuszkodzone,
- jest oznakowana zgodnie z normą,
- stabilnie umieszczona jest na wieszaku,

2. Przegląd techniczny wykonany przez autoryzowany zakład- czyli czynności służące utrzymaniu urządzenia w dobrym stanie technicznym, a w szczególności należy sprawdzić:

- ogólny stan techniczny gaśnicy,
- ciężar lub objętość środka gaśniczego,

- terminy przypadających kontroli zbiorników ciśnieniowych,
- stan węży i zabezpieczeń,
- parametry fizyczne i chemiczne środka gaśniczego,
- elementy z tworzywa sztucznego, czy nie są uszkodzone,
- drożność wylotu i prądownicy,
- powłokę malarską,
- czytelność, kompletność i prawidłowość napisów,
- uchwyt gaśnicy - czy nie jest uszkodzony i dobrze przytwierdzony.

3. Usterki stwierdzone podczas konserwacji należy usunąć, a uszkodzone elementy wymienić na takie same jakie były w dokumentacji świadectwa CNBOP. Jeśli gaśnica jest sprawna dokonać odpowiednich oznaczeń na etykiecie kontrolnej.

4. Etykietą kontrolną sprzętu gaśniczego która powinna być umieszczona na gaśnicy tak by nie zakrywała żadnych napisów producenta i zawierać następujące informacje:

- rodzaj konserwacji (przegląd, konserwacja, remont),
- nazwa i adres jednostki konserwującej,
- znak bezspornie identyfikujący osobę wykonującą usługę,
- data (rok, miesiąc) konserwacji,
- data następnego przeglądu,

5. Naprawę - wykonuje się wtedy, gdy zasadnicze elementy gaśnicy takie jak, prądownica, głowica, zawory uległy zniszczeniu.

6. Ładowanie - wykonuje się wtedy gdy gaśnica została użyta oraz w przypadku gdy upłynął okres gwarancji środka gaśniczego lub badań ciśnieniowych zbiornika.

7. Gaśnica musi być napełniona po każdym użyciu (także przy częściowym opróżnieniu).

8. Producenci gaśnic wymagają aby przeglądy techniczne i remonty wykonywane były przez zakłady posiadające ich autoryzację.

9. Przegląd podręcznego sprzętu gaśniczego należy prowadzić raz w roku. Czynności warsztatowe oraz wymiana środka gaśniczego według wskazań producenta.

POZOSTAŁE BADANIA

Obiekty budowlane na podstawie Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane (t. j. Dz. U. 2019 r., poz. 1186 ze zm.) powinny być w czasie ich użytkowania poddawane przez Właściciela lub zarządcę (**Wójta**) kontroli:

1) okresowej, co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego:

- a) elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu,
- b) instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska,
- c) **instalacji gazowych oraz przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych);**

2) okresowej, co najmniej raz na 5 lat, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego, estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia; kontrolą tą powinno być objęte również badanie **instalacji elektrycznej i piorunochronnej w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów;**

3) okresowej w zakresie, o którym mowa w pkt 1, co najmniej dwa razy w roku, w terminach do 31 maja oraz do 30 listopada, w przypadku budynków o powierzchni zabudowy przekraczającej 2000 m² oraz innych obiektów budowlanych o powierzchni dachu przekraczającej 1000 m²; osoba dokonująca kontroli jest obowiązana bezzwłocznie pisemnie zawiadomić właściwy organ o przeprowadzonej kontroli;

Kontrolę stanu technicznego przewodów kominowych powinny przeprowadzać:

- a) osoby posiadające kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominiarskim – w odniesieniu do przewodów dymowych oraz grawitacyjnych przewodów spalinowych i wentylacyjnych,
- b) osoby posiadające uprawnienia budowlane odpowiedniej specjalności – w odniesieniu do przewodów kominowych, o których mowa w pkt. a, oraz do kominów przemysłowych; kominów wolnostojących oraz kominów lub przewodów kominowych, w których ciąg kominowy jest wymuszony pracą urządzeń mechanicznych.
- c) usuwanie zanieczyszczeń z przewodów kominowych powinno być dokonywane przez kominiarza, który posiada stosowną wiedzę i praktykę niezbędną do prawidłowego wykonania tych prac.

Zakres i czasookresy badań instalacji elektrycznej (należy stosować jako wiedzę techniczną, po wejściu w życie nowego prawa energetycznego z dniem 1 stycznia 1999 r.) określa Zarządzenie Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 17 lipca 1987 r. w sprawie szczegółowych zasad eksploatacji sieci elektroenergetycznych (M.P. Nr 25, poz. 200).

Załączniki

- Nr 1 – Instrukcje alarmowania i postępowania na wypadek powstania pożaru.
- Nr 2 – Oświadczenie o zapoznaniu się z Instrukcją bezpieczeństwa pożarowego i Instrukcją alarmowania.
- Nr 3 – Zaświadczenie pracownika o odbytym szkoleniu.
- Nr 4 – Protokół zabezpieczenia prac pożarowo - niebezpiecznych /spawalniczych/.
- Nr 5 – Zezwolenie na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo.
- Nr 6 – Książka kontroli prac pożarowo – niebezpiecznych /spawalniczych/.
- Nr 7 – Obrazowe zabezpieczenie prac spawalniczych.
- Nr 8 – Wykaz tablic informacyjno – ostrzegawczych.

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU

I. ALARMOWANIE.

Kto zauważy pożar obowiązany jest niezwłocznie:

Zawiadomić:

- osoby znajdujące się w strefie zagrożenia,
- STRAŻ POŻARNĄ ☎ 998

jeśli jest to możliwe to także

Właściciela (Zarządcę) obiektu – **Wójta** ☎

Zachować spokój i nie dopuścić do powstania paniki.

Po uzyskaniu telefonicznego połączenia ze Strażą Pożarną należy wyraźnie podać:

- gdzie się pali: dokładny adres, nazwa obiektu,
- co się pali,
- czy istnieje zagrożenie ludzi,
- numer telefonu z którego się dzwoni oraz swoje imię i nazwisko.

UWAGA! Odłożyć słuchawkę dopiero po otrzymaniu odpowiedzi, że straż pożarna przyjęła zgłoszenie. Odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie.

W razie potrzeby (nieszczęśliwy wypadek lub awaria) alarmować:

POGOTOWIE RATUNKOWE	☎	999
POLICJA	☎	997
POGOTOWIE GAZOWE	☎	992
POGOTOWIE ELEKTRYCZNE	☎	991
POGOTOWIE WODNO - KANAL.	☎	994

II. AKCJA RATOWNICZO - GAŚNICZA.

Równocześnie z alarmowaniem straży pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo - gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego znajdującego się na terenie stacji.

Do czasu przybycia straży pożarnej kierowanie akcją obejmuje Właściciel (Zarządca) obiektu – **Wójt**.

Każdy przystępujący do akcji ratowniczo - gaśniczej powinien pamiętać że:

- w pierwszej kolejności przeprowadzić ewakuowanie zagrożonego życia ludzi,
- wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do pomieszczeń, urządzeń objętych pożarem, nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem (stosować gaśnice proszkowe),
- usunąć z zasięgu ognia wszelkie materiały palne a w szczególności butle z gazami sprężonymi, naczynia z płynami łatwopalnymi, maszyny, urządzenia i ważne dokumenty,
- nie otwierać bez konieczności drzwi i okien do pomieszczeń, w których powstał pożar ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,
- szybkie i prawidłowe użycie podręcznego sprzętu gaśniczego umożliwia ugaszenie pożaru w zarodku.

III. UWAGI KOŃCOWE.

- a) Na podstawie art. 9 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 961) każdy *„Kto zauważy pożar, klęskę żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie, jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz: centrum powiadamiania ratunkowego lub jednostkę ochrony przeciwpożarowej albo Policję bądź wójta albo sołtysa”*.

Na podstawie Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego obowiązującej na terenie obiektu, każdy jej pracownik, powinien przystąpić do gaszenia pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym.

OŚWIADCZENIE

Ja, niżej podpisany(a) niniejszym oświadczam, że zapoznałem (am) się z „Instrukcją bezpieczeństwa pożarowego” i „Instrukcją alarmową na wypadek powstania pożaru”, co niniejszym potwierdzam własnoręcznym podpisem i zobowiązuję się do ich przestrzegania i stosowania.

<i>Lp.</i>	<i>Nazwisko i imię</i>	<i>Data</i>	<i>Czytelny podpis Pracownika</i>

Nazwa jednostki
organizującej szkolenie

Zaświadczenie

Niniejszym zaświadcza się, że w dniu

Pan/i został/a
przeszkolony/a w formie instruktażu ogólnego przed dopuszczeniem do pracy
nowozatrudnionych pracowników, okresowo ^{x)} w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej
w ramach szkolenia okresowego bezpieczeństwa i higieny pracy organizowanego
przez

.....

podpis organizatora szkolenia

P r o t o k ó ł
zabezpieczenia przeciwpożarowego prac spawalniczych

1. Nazwa i określenie budynku - pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie prac spawalniczych :

2. Kategoria zagrożenia ludzi, zagrożenia wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych, występujących w budynku lub pomieszczeniu :

3. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym budynku, pomieszczeniu lub rejonie przewidzianych prac spawalniczych :

4. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku, pomieszczenia, stanowiska, urządzenia, itp. na okres wykonywania prac spawalniczych :

5. Ilość, rodzaj podręcznego sprzętu pożarniczego do zabezpieczenia w toku prac spawalniczych :

6. Środki i sposób alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w przypadku zaistnienia pożaru :

7. Osoba/y odpowiedzialna/e za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego w toku prac spawalniczych :

8. Osoba/y odpowiedzialna/y za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac spawalniczych :

9. Osoba zobowiązana do przeprowadzenia kontroli rejonu prac spawalniczych:

Podpisy członków Komisji :

.....
(Imię , nazwisko i rodzaj zajmowanego stanowiska)

..... dnia

ZEZWOLENIE Nr

na prowadzenie prac spawalniczych itp. prac z otwartym ogniem

(spawanie, cięcie, lutowanie, nagrzewanie, itp.)

1. Miejsce pracy
.....
(stoisko, oddział, obiekt, instalacja, itp.)
2. Rodzaj wykonywanej pracy
.....
3. Czas pracy, dnia od godz. do godz.
4. Zagrożenie pożarowo – wybuchowe w miejscu pracy
.....
(określić z czego wynika)
5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru – wybuchu:
.....
.....
6. Środki zabezpieczenia :
 - a) przeciwpożarowe.....
 - b) bhp.....
 - c) inne.....
7. Sposób wykonania pracy
.....
8. Odpowiedzialni za:
 - a) przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających tok prac spawalniczych:
Nazwisko..... Wykonano..... Podpis.....
 - b) wyłączenie spod napięcia:
Nazwisko..... Wykonano..... Podpis.....
 - c) dokonano analizy stężenia par cieczy, gazów, pyłów:
Nazwisko..... Wykonano..... Podpis
 - d) stosowanie środków zabezpieczających, organizacja pracy i instruktaż:
Nazwisko..... Wykonano..... Podpis.....

Przyjąłem do wykonania:

Podpis

9. Zezwolenie na rozpoczęcie robót

*(zezwolenie może nastąpić po złożeniu podpisów
przez osoby wymienione w pkt. 8)*

.....

(podpis wypisującego)

.....

(podpis inspektora ds. ppożarowych)

10. Pracę zakończono dnia godz.

Wykonał

.....

(podpis)

11. Stanowisko pracy i jego otoczenie sprawdzono i nie stwierdzono zaniedbań
mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót:

Skontrolował:

.....

.....

(podpis)

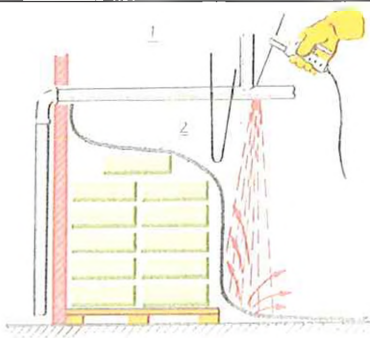
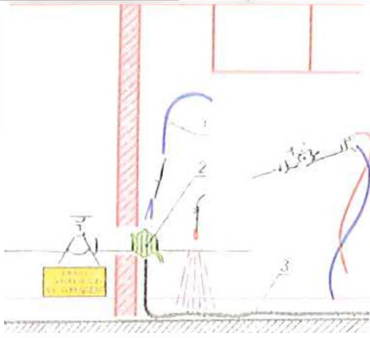
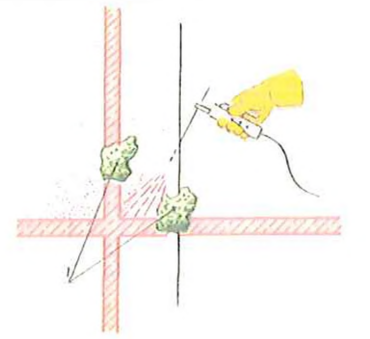
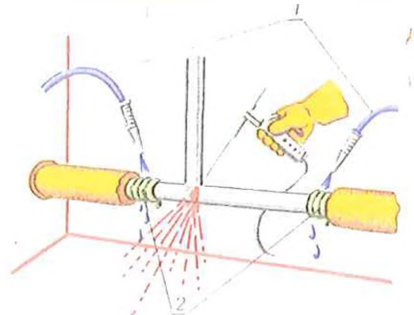
.....

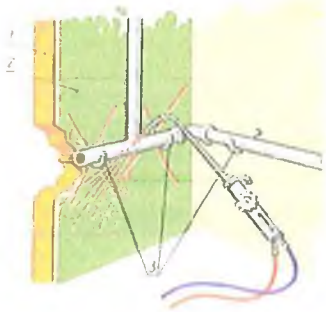
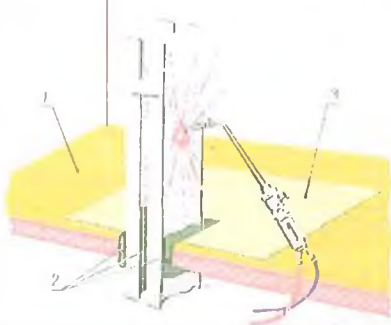
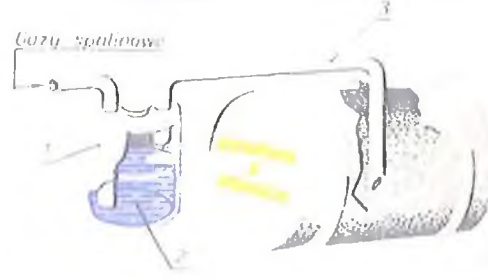
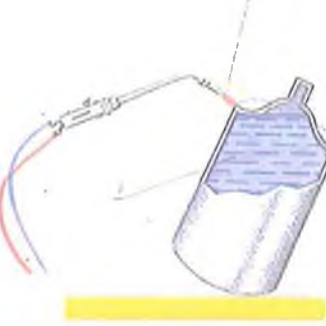
(podpis)

***U W A G A: odbierający przekazuje zezwolenie kierownikowi, który wydał to
zezwolenie.***

Książka kontroli prac spawalniczych

Lp.	Nazwa budynku, pomieszczenia, w którym wykonywano spawanie	Data i godzina rozpoczęcia spawania oraz z czyjego polecenia , Nr zezwolenia	Imiona i nazwiska spawaczy wyznaczonych do pracy	Godzina przeprowadzenia kontroli toku prac spawalniczych oraz imię i nazwisko osoby kontrolującej	Uwagi i polecenia wydane spawaczom w toku kontroli prac spawalniczych	Data i godzina zakończenia prac spawalniczych	Data i godzina przeprowadzenia kontroli po zakończeniu prac spawalniczych	Imiona i nazwiska osób przeprowadzających kontrolę	Podpisy osób przeprowadzających kontrolę
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.

	Palne materiały, których usunięcie poza zasięg rozprysków spawalniczych jest niemożliwe, osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo: 1 - ekran z blachy, 2 - koc gaśniczy.
	Spawane przewody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich należy skutecznie chłodzić: 1 - przewód doprowadzający wodę, 2 - zwoje sznura z włókna niepalnego, 3 - koc gaśniczy.
	Wszystkie otwory i szczeliny prowadzące do sąsiednich pomieszczeń i pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione za pomocą niepalnego materiału – 1.
	Z izolowanych rurociągów, na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby (izolacja łatwopalna) chłodzić skutecznie np. sposobem pokazanym na rysunku: 1 - przewody doprowadzające wodę, 2 - zwoje sznura z włókna niepalnego.

	Elementy instalacji rozgrzewające się przy spawaniu bezpośrednio od płomienia lub na drodze przewodnictwa cieplnego, stykające się z materiałami palnymi, należy zdemontować lub skutecznie chłodzić: 1 - palna ścianka, 2 - niepalna wykładzina, 3 - haki podtrzymujące instalację.
	Sposób prawidłowego spawania elementu metalowego konstrukcji przechodzącego przez drewniany strop: 1 - drewniany strop, 2 - szczeliwo z materiału niepalnego, 3 - materiał niepalny (np. koc gaśniczy).
	Cięte lub spawane pojemniki, mogące zawierać gazy lub pary cieczy palnych, należy przed przystąpieniem do prac wypełnić gazem obojętnym, np. gazami spalinowymi z silnika samochodowego podawanymi przez łapacz iskier: 1 – łapacz iskier, 2 - woda, 3 - przewód doprowadzający gazy do wnętrza pojemnika.
	Niewielkie pojemniki, mogące zawierać palne gazy lub pary cieczy palnych, zabezpieczamy skutecznie przed zapaleniem lub wybuchem napełniając je wodą - 1

Znaki bezpieczeństwa i ewakuacyjnych

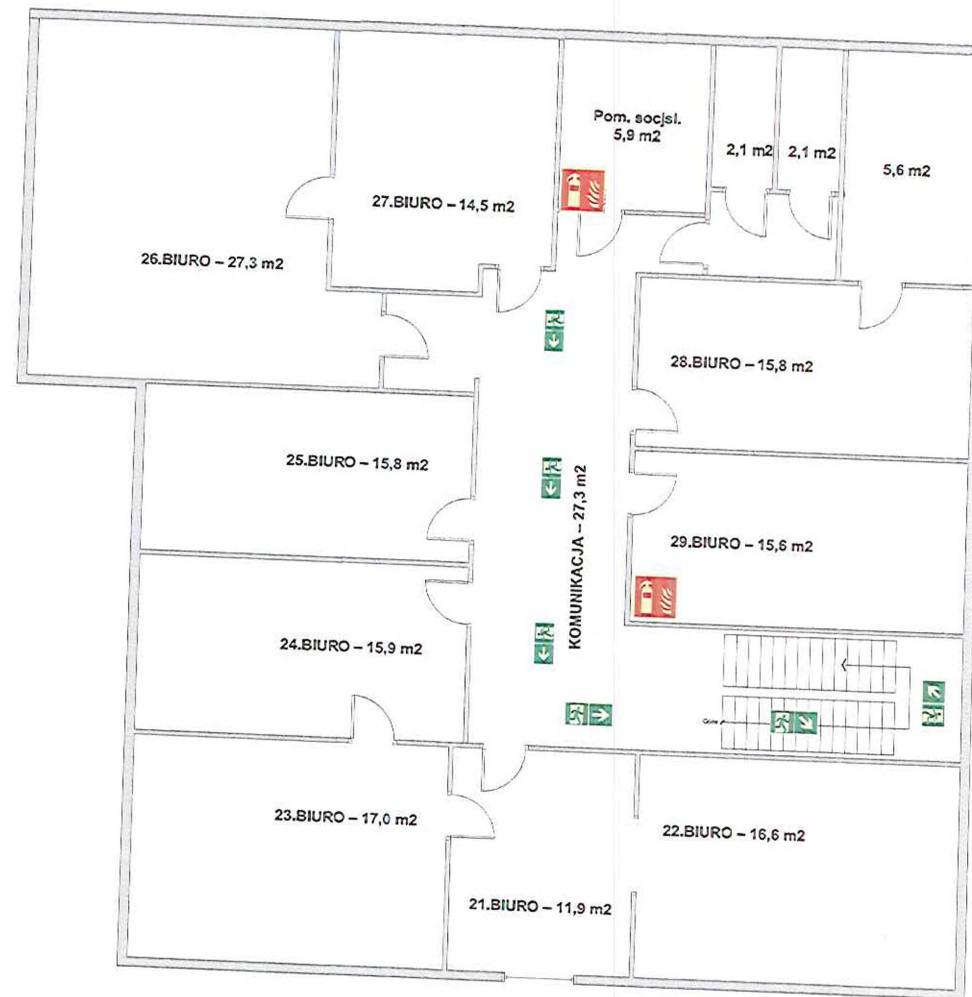
Oznakowanie obiektów w znaki ochrony przeciwpożarowej (bezpieczeństwa i ewakuacyjne) ma na celu zapoznanie użytkowników obiektu z ich znaczeniem. Znajomość poszczególnych znaków ewakuacyjnych w sytuacji zagrożenia, ułatwi przemieszczanie się osób ewakuowanych w miejsca bezpieczne oraz odnalezienia miejsc w budynku gdzie znajdują się urządzenia przeciwpożarowe, których użycie będzie gwarantowało możliwość likwidacji zaistniałego pożaru.

Znaki ochrony przeciwpożarowej PN EN ISO 7010:2012

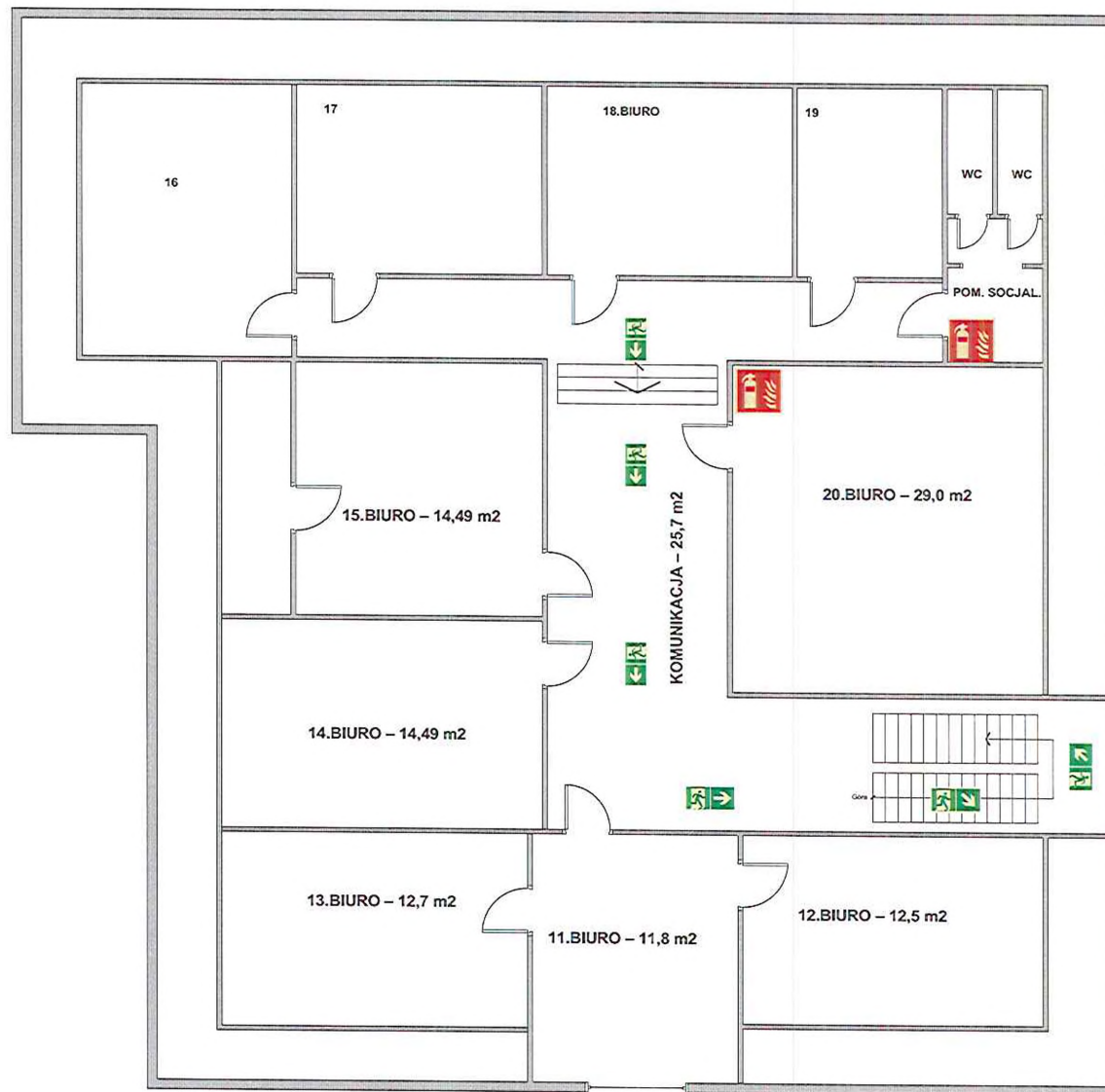
	Wskazuje miejsce, w którym umieszczona jest gaśnica		Wskazuje miejsce, w którym znajduje się hydrant
	Wskazuje miejsce, w którym znajduje się drabina, którą można używać wyłącznie do gaszenia pożarów		Wskazuje miejsce, w którym znajduje się sprzęt pożarniczy
	Wskazuje miejsce, w którym znajduje się przycisk alarmowy		Wskazuje miejsce, w którym znajduje się telefon alarmowy
	Wskazuje miejsce, w którym znajduje się stała bateria gaśnicza		Wskazuje miejsce, w którym znajduje się gaśnica przenośna
	Wskazuje miejsce, w którym znajduje się gaśnica pianowa przenośna		Wskazuje miejsce, w którym znajduje się aplikator mgły wodnej
	Wskazuje miejsce, w którym znajduje się stała instalacja gaśnicza		Wskazuje miejsce, w którym znajduje się stała instalacja gaśnicza wodna
	Wskazuje lokalizację stacji zdalnego zwalniania		Wskazuje lokalizację miejsca monitorowania pożaru

Znaki bezpieczeństwa ewakuacyjne PN EN ISO 7010:2012			
	Oznaczenie drogi ewakuacyjnej do obszaru bezpiecznego - Wyjście ewakuacyjne (lewostronne) Do podania informacji o kierunku stosowany jest znak uzupełniający ze strzałką.		Oznaczenie drogi ewakuacyjnej do obszaru bezpiecznego - Wyjście ewakuacyjne (prawostronne). Do podania informacji o kierunku stosowany jest znak uzupełniający ze strzałką.
	Do wyznaczania kierunku ewakuacji (strzałka może być obrócona o wielokrotność kąta 90 stopni w stosunku do pionu). Znak ten ma zastosowanie wyłącznie jako znak uzupełniający.		Do wyznaczania kierunku ewakuacji (strzałka może być obrócona o wielokrotność kąta 90 stopni). Znak ten ma zastosowanie wyłącznie jako znak uzupełniający.
	Miejsce zbiórki do ewakuacji		Wskazuje lokalizację tymczasowej strefy bezpieczeństwa (kryjówki) dla oczekujących pomocy, którzy nie mogą korzystać ze schodów w przypadku ewakuacji
	Wskazuje miejsce, w którym znajduje się okno ewakuacyjne z zamontowaną drabiną		Wskazuje miejsce, w którym znajduje się okno ewakuacyjne, dzięki któremu służby ratunkowe mogą ratować ludzi za pomocą drabiny
	Stłuc, aby uzyskać dostęp		Wskazuje lokalizację okna z drabiną ewakuacyjną
	Informuje, iż należy przekręcić klamkę w kierunku przeciwnym do ruchu wskazówek zegara, aby drzwi się otworzyły		Informuje, iż należy przekręcić klamkę w kierunku zgodnym z ruchem wskazówek zegara, aby drzwi się otworzyły
	Wskazuje, iż po naciśnięciu drzwi otwierają się na lewo		Wskazuje, iż po naciśnięciu drzwi otwierają się na prawo
	Przesuń drzwi w prawo aby otworzyć		Przesuń drzwi w lewo aby otworzyć

	Wskazuje, że drzwi otwiera się pociągając je z lewej strony		Wskazuje, że drzwi otwiera się pociągając je z prawej strony
	Oznaczenie lokalizacji sprzętu lub zaplecza pierwszej pomocy		Telefon do wzywania pierwszej pomocy lub ratunku
	Wskazuje miejsce, gdzie w nagłych wypadkach można znaleźć lekarza		Wskazuje miejsce, w którym znajduje się automatyczny defibrylator zewnętrzny (AED)
	Wskazuje miejsce, w którym znajduje się prysznic do przemywania oczu		Wskazuje miejsce, w którym znajduje się prysznic bezpieczeństwa.
	Wskazuje miejsce, w którym znajdują się nosze		Wskazuje lokalizację podręcznej torby medycznej
	Wskazuje lokalizację resuscytatora tlenu		

Urząd Gminy Czernikowo
ul. Słowackiego 12
PODDASZE

GAŚNICA

PPOŻ WYŁ. PRĄDU

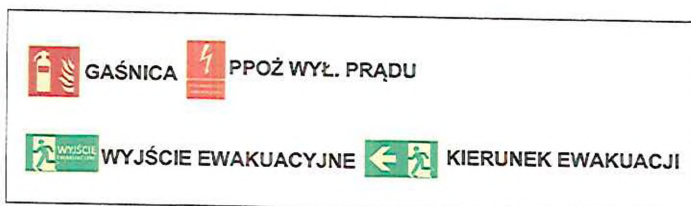
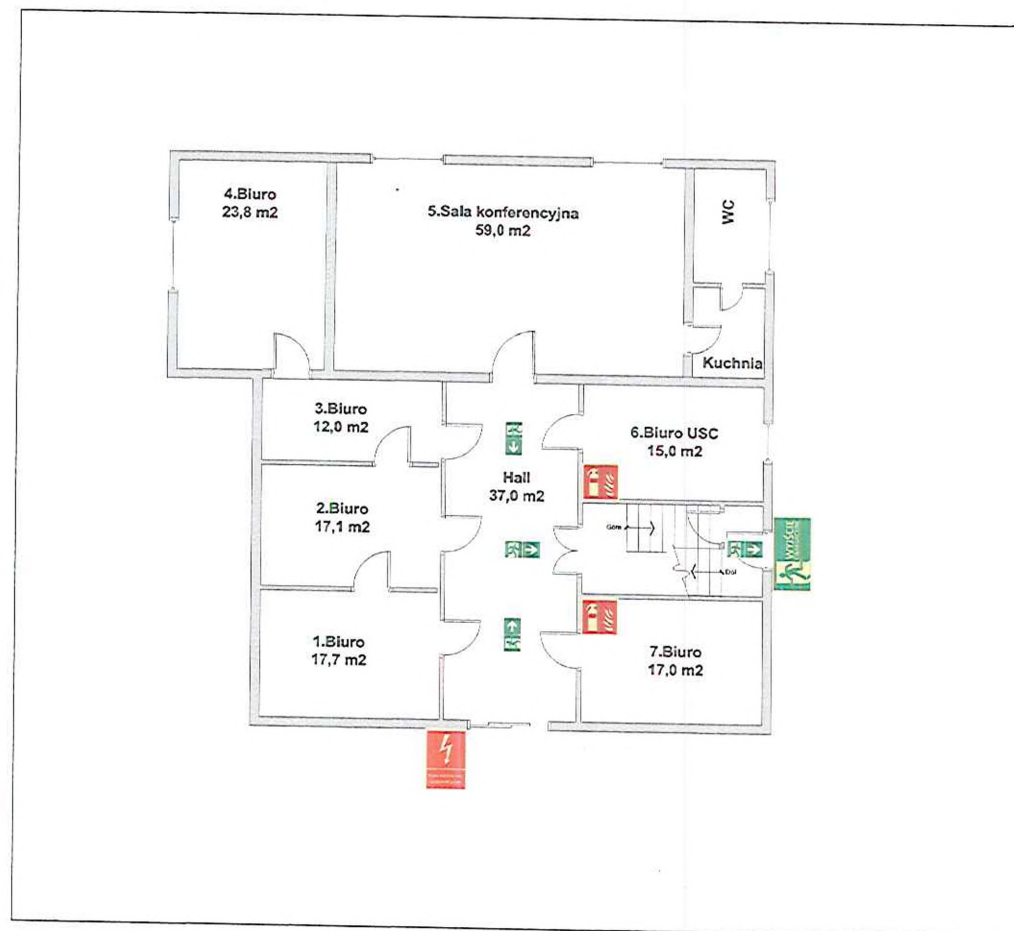

WYJŚCIE EWAKUACYJNE

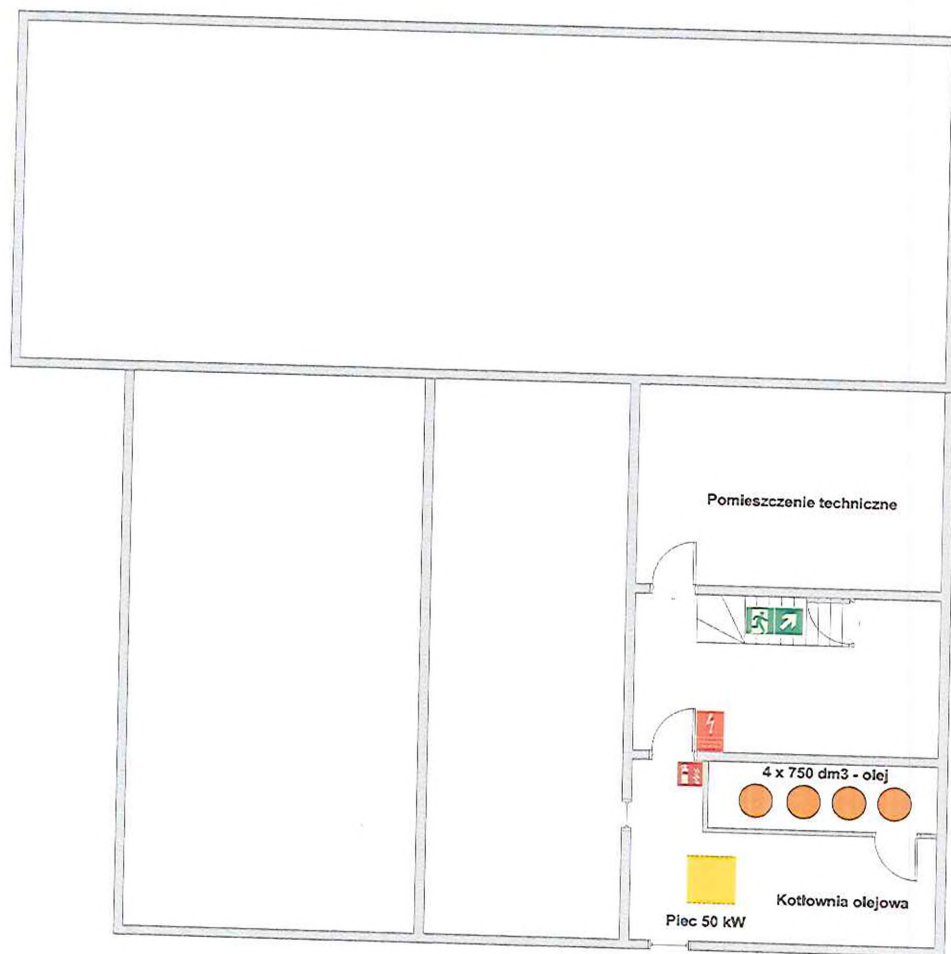

KIERUNEK EWAKUACJI

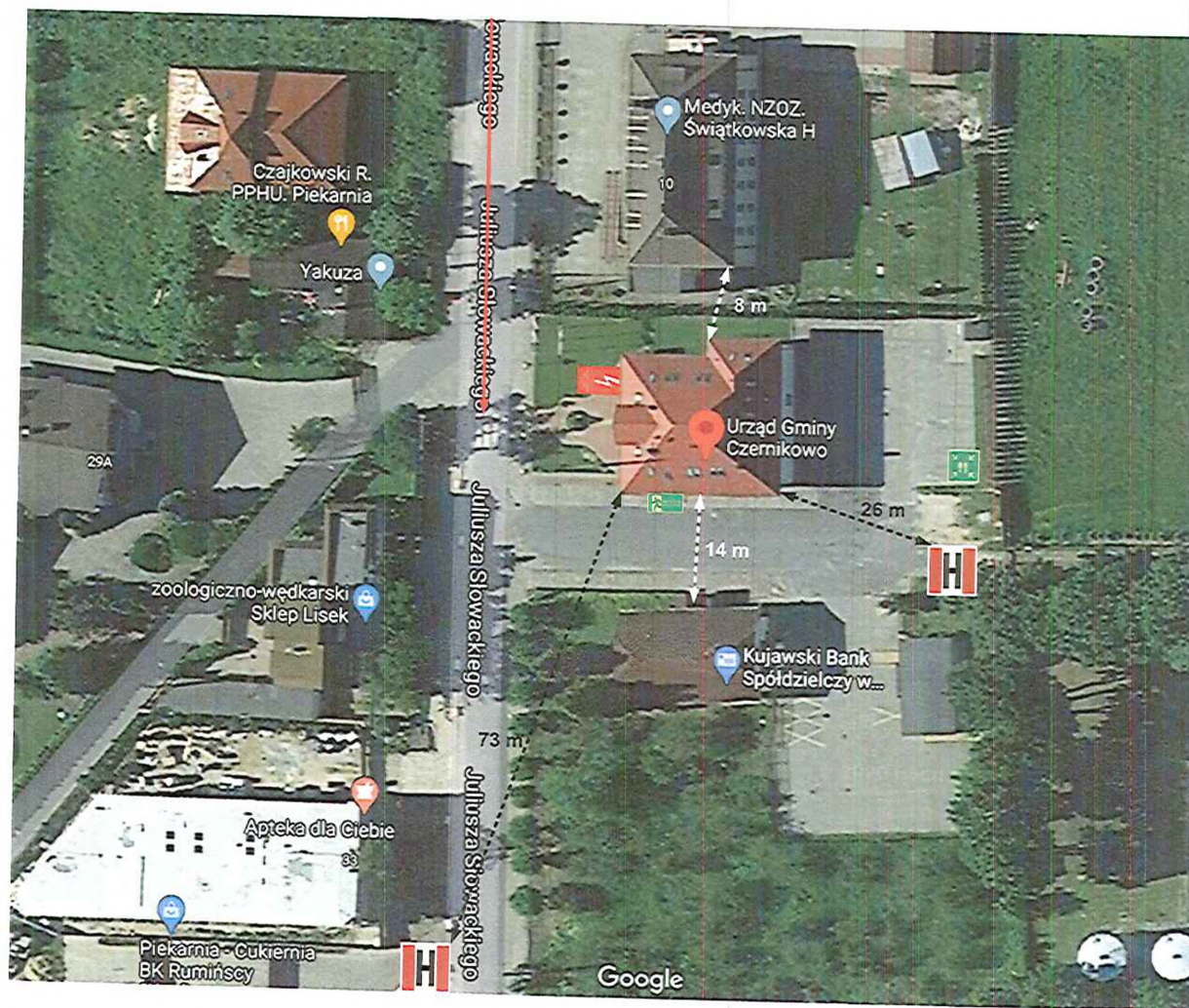
Urząd Gminy Czernikowo
ul. Słowackiego 12
PIĘTRO

Urząd Gminy Czernikowo
ul. Słowackiego 12
PARTER

Urząd Gminy Czernikowo
ul. Słowackiego 12
PIWNICA

Wyjście ewakuacyjne

Hydrant zewnętrzny

Ppoż wyłącznik prądu

Miejsce zbiórki do ewakuacji

Kierunek dojazdu ppoż

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
PLAN ZAGOSPODAROWANIA TERENU
Urząd Gminy Czarnikowo,
ul. Słowackiego 12